

بچه‌ی نوتروفیلی من ، سلام 🍷

به رسم همیشه که توی این مسیر کنارت بودیم ، این بار هم یک مجموعه سوال برای شب امتحانات آماده کردیم که با کار کردنشون تسلط رو افزایش بدی و به امید خدا بری واسه نمره‌ی ۲۰ 🍷
جان دلم نترسی از سختی امتحانات اگه به کتاب درسی کاملاً مسلط باشی و این مجموعه سوال رو هم به عنوان مکمل حل کنی مطمئن باش نمره‌ت بهتر از چیزی که فکرش رو کنی میشه 🍷
یادت باشه امتحانات نهایی رو جدی رو بگیری چون با نمره‌ی خوب این امتحانات کار کنکور رو خیلی آسون میکنی
یه حرف دلی هم دارم با بچه‌هایی که کمی دیرتر شروع کردن ...
مبادا خودت رو ببازی بچه‌ی من امید دارم بهت و میدونم اگه خوب بخونی قطعاً میتونی نمره‌ی عالی بگیری پس پرقدرت بریم واسه ترکوندن اولین امتحان 🍷
یادت نره این فایل رو برای اون دوستت که بهش احتیاج داره بفرستی و جزئی از این زنجیره‌ی عشق و مهربونی باشی 🍷
پ ن: مرسی که با وجود درگیری‌های ذهنی و عدم تمرکزی که ماجرای کارت ورود به جلسه براتون به همراه داشت ، همچنان قوی موندی و ادامه میدی 🍷
به امید روزی که اینجا به عنوان همکار کنار خانواده‌ی بزرگ نوتروفیل باشی

دوست همیشگی تو ، نوتروفیل

روش مطالعه :

اول از همه یه دور درس رو روزنامه وار بخون تا بفهمی داستان از چه قراره .
بعد هر پاراگراف رو بخون و برای خودت توضیح بده .
از هر بند سوال و جواب کن که خوب تو ذهنت بمونه .
اگه از قبل خلاصه نویسی داری حتما از اونا هم استفاده کن .
میتونی هر درس رو مثل داستان تو ذهنت بچینی تا خوب ملکه ذهنت بشه .
از درسنامه های کمک آموزشی غافل نشو، میتونی ازشون برای مرور هم استفاده کنی .
نمونه سوالاتی که برات گذاشتیم رو هم بخون که خوب برای امتحان آماده باشی .

سوالات مربوط به هر درس از این شماره ها شروع میشه

درس ۱: ۱

درس ۲: ۲۰

درس ۳: ۳۹

درس ۴: ۵۰

درس ۵: ۷۲

درس ۶: ۹۶

درس ۷: ۱۰۹

درس ۸: ۱۲۰

درس ۹: ۱۳۴

درس ۱۰: ۱۵۰

درس ۱۱: ۱۶۸

درس ۱۲: ۱۸۸

درس ۱۳: ۲۰۶

درس ۱۴: ۲۳۱

درس ۱۵: ۲۴۹

درس ۱۶: ۲۶۶

بارم بندی تاریخ ۱ ایران و جهان باستان رشته انسانی پایه دهم

درس	نوبت اول	نوبت دوم
۱	۲-۱	۲
۲	۳-۱	
۳	۳-۱	
۴	۵-۱	۱
۵	۴-۱	۱/۵
۶	۴-۱	
۷	۳-۱	۱/۵
۸	۴-۱	
۹		۲
۱۰		۲
۱۱		۲
۱۲		۲
۱۳		۱/۵
۱۴		۱/۵
۱۵		۱/۵
۱۶		۱/۵
جمع	۲۰	۲۰

تاریخ دهم

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است.

- ۱ جستجوی شواهد و مدارک تاریخی و تحلیل و تفسیر علت‌ها، آثار و نتایج رویدادها، به تقویت مهارت‌های شناختی می‌انجامد.
- ۲ درک درست از هویت هر فرد در گرو شناخت گذشته و بررسی زندگی مردمان طول تاریخ در جغرافیاهای مختلف است.
- ۳ تحلیل و تفسیر رویدادهای تاریخی نیازمند بازسازی گذشته است که با یافتن شواهد و مدارک از زندگی مردم در روزگاران گذشته میسر می‌شود.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

- ۴ مورخان چگونه زندگی مردم و جوامع پیشین را بازسازی می‌کنند؟
- ۵ آیا شاهی از علاقه ایرانیان به ثبت و نگارش اخبار وجود دارد؟
- ۶ تاریخ‌نگاری نوین بر چه اساسی شکل گرفت؟
- ۷ کلمات داخل پرانتز، به کدام معنای واژه "تاریخ" مرتبط است؟
(تاریخ نهایی ارسال مقاله - تاریخ انگلستان - تاریخ روابط خارجی ایران و فرانسه)

الف مجموعه حوادث و رویدادهایی که در گذشته اتفاق افتاده است.

ب تحلیل رویدادهای گذشته بر اساس شواهد و مدارک

پ تقویم سالانه

۸ باتوجه به متن پاسخ دهید.

داریوش شاه می‌گوید:

"پدر من ویشتاسب، پدر ویشتاسب آرشام، پدر آرشام، آریازمئه، پدر آریازمئه، چیش‌پیش، پدر چیش‌پیش هخامنش است. داریوش شاه می‌گوید: بدین جهت ما هخامنشی خوانده می‌شویم که از دیرگاهان اصیل هستیم."

الف این متن جزء منابع دسته اول است یا دوم؟

ب پاسخ خود به بخش "الف" را استدلال کنید.

گزینه‌های مناسب را انتخاب کنید.

منابع پژوهش تاریخی بر چه اساس به دو منبع دست اول یا اصلی و دست دوم یا فرعی تقسیم‌بندی می‌شوند؟

- (۱) از نظر درجه اهمیت و اعتبار
(۲) از نظر زمان و مکان رخدادها تاریخی
(۳) از نظر مکتوب یا شفاهی بودن حوادث تاریخی
(۴) از نظر علل و نتایج حوادث تاریخی

کدام یک از معیارهای انتخاب موضوع در پژوهش تاریخی نیست؟

- (۱) تازه و بکر بودن
(۲) به پیش بردن تحقیقات علمی پیشین
(۳) توجه به تمامی جنبه‌های زندگی مردمان گذشته
(۴) توجه به وجود منابع و اطلاعات کافی

به ترتیب "سکه اشکانی" و "طاق بستان" مربوط به کدام یک از انواع منابع تاریخی است؟

- (۱) دست اول - دست دوم
(۲) دست اول - دست اول
(۳) دست دوم - دست دوم
(۴) دست دوم - دست اول

عبارت زیر، مصداقی از کدام معنای تاریخ است؟
"تاریخ را باید به شیوه علمی و روشمند نوشت."

- (۱) علم تاریخ
(۲) تقویم سالانه
(۳) سرگذشت
(۴) باستان‌شناسی

جمله زیر مربوط به کدام یک از ویژگی‌های رویدادهای تاریخی است؟ آن را توضیح دهید.
"تمدن پیامد رفتار فردی و جمعی انسان‌ها است."

ستون ذیل مراحل پژوهش در تاریخ و ویژگی‌ها و بایستگی‌های هر مرحله را نشان می‌دهد. لطفاً با کشیدن خط، گزینه‌های درست را به هم متصل کنید. (دو مورد اضافه است).

الف) جستجوی شواهد و مدارک برای بازسازی گذشته	۱- انتخاب موضوع
ب) راستی آزمایی و اعتبارسنجی منابع	۲- تدوین پرسش‌های تحقیق
پ) بررسی و تبیین تازگی و اثر و فایده پژوهش	۳- شناسایی منابع
ت) ترسیم هدف و نقشه راه	۴- گردآوری و تنظیم اطلاعات
	۵- تحلیل و تفسیر اطلاعات
	۶- گزارش یافته‌های پژوهش

علم تاریخ چیست و چه هدفی را دنبال می‌کند؟

مراحل پژوهش در تاریخ را به ترتیب نام ببرید؟

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

هدف علم تاریخ چیست؟

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است.

۱۸ محتوای سنگ‌نوشته بیستون نشان‌دهنده استفاده هخامنشیان از گاه‌شماری خورشیدی - قمری بود.

۱۹ آریاییان پس از ورود به هند، مناطق استوایی و جنوبی هند را تحت سلطه خود درآوردند.

۲۰ پیش از پژوهش‌های جدید، پارسه یا پرسه‌پلیس پایتخت هخامنشیان را تخت جمشید می‌نامیدند.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است.

۲۱ در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی یزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۲ مردمان کدام تمدن‌ها در تنظیم و تدوین گاه‌شماری پیشگام بودند؟

۲۳ کهن‌ترین بخش وداها چه نام دارد؟ به چه زبانی سروده شده است؟

۲۴ آگاهی تاریخی ما از تاریخ ایران باستان در چند مرحله شکل گرفت و تکامل یافت؟

۲۵ دو رویداد تاریخی که عوامل جغرافیایی در آن نقش مهمی داشتند مثال بزنید.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۶ مقصود از گاه‌شماری چیست؟

۲۷ گاه‌شماری مسیحی که امروزه به نام گاه‌شماری میلادی شناخته می‌شود به واسطه چه کسی اصلاح شد؟

۲۸ کتاب العبر نوشته کیست؟

۲۹ کدام علم به مطالعه تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی به رویدادهای تاریخی می‌پردازد؟

(۱) باستان‌شناسی (۲) جغرافیای طبیعی

(۳) اسطوره‌شناسی (۴) جغرافیای تاریخی

۳۰ کدام مورد از جمله پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ است؟

(۱) اهمیت یافتن نقشه (۲) استفاده از اسطرلاب

(۳) پیدایش جغرافیای تاریخی (۴) استفاده از منابع دست اول

۳۱ "اندرگاه" مربوط به کدام نوع گاه‌شماری و مشتمل بر چند روز بوده است؟

(۱) اوستایی - ۵ (۲) اوستایی - یک ماه کامل

(۳) بابلی - ۵ (۴) بابلی - یک ماه کامل

کدام گاه‌شماری در میان بابلی‌ها رایج بود؟ آن‌ها برای رفع اختلاف تعداد شبانه‌روز در هر سال، کدام اقدام را انجام می‌دادند؟

۱) رومی - میلادی / هر چهار سال یک روز به سال می‌افزودند.

۲) رومی / هر پنج سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

۳) خورشیدی - قمری / هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

۴) قمری / هر چهار سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

تعریف اصطلاحات یا مفاهیم تاریخی:

کرونولوژی

باتوجه به تصاویر زیر، در مورد نقش پدیده‌های طبیعی و اقلیمی در شکل دادن به رویدادهای تاریخی توضیح دهید.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

مبدا گاه‌شماری هجری قمری چیست؟

در گاه‌شماری اوستایی سال چگونه تقسیم‌بندی می‌شد؟

جغرافیای تاریخی را تعریف کنید.

مبدأ گاه‌شماری اوستایی و مشکل این تقویم چه بود؟ این مشکل چگونه حل می‌شد؟

جمله‌های صحیح یا غلط را مشخص کنید.

کهن‌ترین نشانه‌های حضور انسان در ایران که تا به امروز کشف شده، در بستر کشف رود در نزدیکی مشهد است.

به کسی که براساس آثار باقیمانده از بشر، گذشته انسان‌ها و جوامع انسانی، به‌ویژه تغییرات فرهنگی آن‌ها را در طول زمان، بررسی و تحلیل می‌نماید، مورخ می‌گویند.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است.

مطالعه و شناخت دوران پیش از تاریخ عمدتاً متکی بر تحقیقات تاریخی است.

پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت-شهر اسپارت به رهبری پریکلس در مسیر توسعه گام برداشت.

ایلام با دیگر مناطق فلات ایران و آسیای صغیر و هند روابط تجاری داشت.

بزرگان ماد و عموم مردم از عملکرد هوشتره ناراضی بودند و با کورش هخامنشی علیه او متحد شدند.

- ۴۵ اردشیر ساسانی در شهر تیسفون تاج‌گذاری و همان‌جا را به‌عنوان پایتخت انتخاب کرد.
- ۴۶ شاهان ماد به تقلید از شاهان پیشین و معاصر خود احتمالاً دربار و تشکیلات محدودی داشته‌اند.
- ۴۷ تنها بخش‌هایی از اوستا که احتمالاً در زمان ساسانیان توسط مغ‌ها تدوین شده، موقعیت اجتماعی زن پایین‌تر از مرد است.
- ۴۸ هنر مادی متکی بر تجربیات و دستاوردهای هنری بومیان غرب فلات ایران بوده است.
- ۴۹ طرح و نقشه شهرهای ساسانی مانند اشکانیان به شکل مربع بود.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

- ۵۰ برخی صاحب‌نظران هدف علم باستان‌شناسی را بازسازی گذشته بشر با مطالعه در بناها و آثار برجای‌مانده از او می‌دانند.
- ۵۱ در گوشه و کنار ایران به‌ویژه در فارس، همدان و کرمانشاه، سنگ‌نوشته‌ها، نقش‌برجسته‌ها و گوردخمه‌های متعددی بر دیواره کوه‌ها و صخره‌ها نقش‌بسته‌اند و گوشه‌ای از فرهنگ و تمدن کهن ایرانی را به نمایش گذارده‌اند.
- ۵۲ موزه آرمیتاژ در کدام شهر واقع شده است؟

- (۱) استراسبورگ (۲) نیویورک
(۳) لندن (۴) سن‌پترزبورگ

۵۳ کدام مورد از جمله کارکردهای علم تاریخ برای باستان‌شناسی است؟

- (۱) مطالعه و شناخت دوران‌های بسیار طولانی پیش از تاریخ
(۲) کسب اطلاعاتی از زندگی انسان‌ها و جوامع اولیه
(۳) تاریخ، منبع ارزشمندی برای شناسایی ظروف برنجی است.
(۴) استفاده از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف، مطالعه آثار و مکان‌های باستانی

۵۴ همه موارد زیر در کشف آثار و بناهای باستانی نقش داشتند، به جز

- (۱) وقایع تاریخی (۲) فعالیت‌های کشاورزی
(۳) فعالیت‌های عمرانی (۴) پدیده‌های طبیعی

۵۵ روش "رادیوکربن" و "پتاسیم- آرگون" در علم باستان‌شناسی چه کاربردی دارد؟

- (۱) در حفاری‌ها و کاوش آثار (۲) برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی
(۳) در شناسایی و کشف آثار (۴) در مرمت و نگه‌داری آن‌ها

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۵۶ زمانی که به تناوب سکونت مردمان در یک مکان، لایه‌های باستانی روی هم قرار می‌گیرند شکل می‌گیرد.
- ۵۷ پیشینه تحقیقات جدید درباره تاریخ ایران باستان به دوره برمی‌گردد.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۵۸ مهم‌ترین مکان گردآوری، نگهداری، مرمت، مطالعه و نمایش آثار باستانی می‌باشد.
- ۵۹ در جریان جنگ‌های هخامنشیان از دولت- شهر اسپارت حمایت می‌کردند.
- ۶۰ در عصر باستان مهم‌ترین راه‌های زمینی و دریایی که تمدن‌ها و کشورهای بزرگ را بهم متصل می‌کرد از می‌گذشتند.
- ۶۱ هوشتره با حکومت علیه متحد شد و به حاکمیت آنان پایان داد.
- ۶۲ نظام سیاسی و اداری در زمان داریوش یکم به دو بخش و تقسیم می‌شد.
- ۶۳ سنگ‌تراشان هنرمند دوران هخامنشی از نقش برجسته‌های و به‌ویژه الهام و الگو گرفتند.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

- ۶۴ نخستین گام باستان‌شناسان، مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی است.
- ۶۵ بیشتر اطلاعاتی که تاکنون دربارهٔ زندگی انسان و جوامع دوران پیش از تاریخ به دست آمده، حاصل است.
- ۶۶ باستان‌شناسی و تاریخ چه ارتباطی با یکدیگر دارند، توضیح دهید.
- ۶۷ اصطلاحات داده‌شده را تعریف کنید.

الف محوطهٔ باستانی:

ب موزه:

- ۶۸ از گورستان‌ها و آرامگاه‌ها چه اطلاعاتی در مورد گذشته به دست می‌آوریم؟
- ۶۹ مراحل کار باستان‌شناسان را به ترتیب بیان کنید. هر مرحله را مختصری شرح دهید.
- ۷۰ باستان‌شناسان از مقایسهٔ آثار و بناهای باستانی در دوره‌های زمانی مختلف، به چه دستاوردهایی می‌رسند؟
- ۷۱ عبارات مرتبط را به یکدیگر متصل کنید.

۱- تهران	الف) موزهٔ متروپلیس
۲- سومر	ب) موزهٔ ایران باستان
۳- نیویورک	پ) افسانهٔ گیل‌گمش
۴- پاریس	

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط است.

- ۷۲ اقوام آریایی به نواحی استوایی و جنوبی هند تسلط نداشتند.
- ۷۳ حکومت گوپنا پس از مرگ آشوکا ضعیف شد.

۷۴ اساس زندگی در مصر باستان، بر صنعت استوار بود.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط است.

۷۵ اعتقادات انسان‌های اولیه با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان مانند بیماری، مرگ، سیل و خشکسالی ارتباط داشته است.

۷۶ در ۱۲۰۰۰ سال پیش کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت.

۷۷ دولت فرانسه اجازه حفاری و امتیاز احصاری کاوش‌های باستانی در سرتاسر ایران را به دست آورد.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط است.

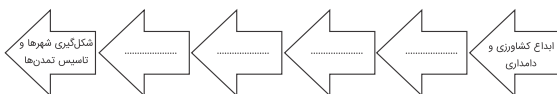
۷۸ مردم سومر خدایان خود را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان مصر می‌پنداشتند.

۷۹ زبان مهاجران آریایی هند، سانسکریت نام داشت.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط است.

۸۰ نخستین مراکز تمدنی در حدود ۵۰۰۰ ق. م در کشور عراق کنونی و خوزستان امروزی شکل گرفته است.

۸۱ نمودار زیر مراحل شکل‌گیری تمدن بشر از ابداع کشاورزی تا پدید آمدن شهرها را نشان می‌دهد. آن را کامل کنید.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۸۲ به دلیل کمبود بارندگی در بین‌النهرین، ساکنان این منطقه با و زمین‌های وسیعی را در اطراف رودهای دجله و فرات به زیر کشت بردند.

۸۳ رومیان با درهم آمیختن و جمهوری رم را تأسیس کردند.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۸۴ یکی از مهم‌ترین تحولات زندگی بشر، و است.

۸۵ کنفوسیوس بیش از هرچیزی به توجه داشت.

تولید خوراک	گردآوری خوراک	-----
		آفرودختن آتش
		کشف چرخ سفال
		تکامل توانایی بشر در سخن گفتن

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۸۷

از آنجاکه مسئولیت گردآوری دانه‌های گیاهان را بر عهده داشتند، به احتمال زیاد، کشت دانه توسط آنان شروع شده است.

۸۸

یکی از دستاوردهای برجسته تمدن مصر باستان، ابداع خط‌های مختلف هیروگلیف و بود که از هریک در جاهای متفاوت استفاده می‌شد.

۸۹

اقوام تازه‌نفس اموری با قدرت‌یابی در سرزمین باستانی میان‌دورود، به کدام اقدام دست زدند؟

(۱) ایلامی‌ها را از این ناحیه بیرون رانده و جای آن‌ها را گرفتند.

(۲) برای همیشه به حکومت سومریان خاتمه دادند.

(۳) قلمرو خود را تا سواحل مدیترانه گسترش دادند.

(۴) اکدی‌ها را که دو قرن در این ناحیه قدرت را در دست داشتند، شکست دادند.

۹۰

کدام گزینه مربوط به دوره نوسنگی نیست؟

(۱) ابداع چرخ سفالگری

(۲) تولید پارچه

(۳) کشف آتش

(۴) رام کردن جانوران

۹۱

کدام یک از اتفاقات زیر تأثیر به‌سزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت؟

(۱) به کار گرفتن آتش

(۲) استفاده از چوب و استخوان

(۳) اختراع خط

(۴) اختراع چرخ سفال

۹۲

نقش فرعون در مصر باستان چگونه بود؟

۹۳

امروزه مطالعه وضعیت دینی و اعتقادات مردم دوره گردآوری خوراک چگونه صورت می‌گیرد؟ توضیح دهید.

۹۴

حمورابی که بود؟ مهم‌ترین اقدامات او را بنویسید.

۹۵

ویژگی دوره گردآوری خوراک را شرح دهید.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

۹۶ موانع طبیعی، چین را از تایلند، برمه، هند و آسیای مرکزی جدا کرده است، اما درهٔ پهناور رود هوانگ‌هو در شمال، این کشور را در معرض یورش اقوام بیابانگرد قرار می‌داد.

به سوالات داده‌شده پاسخ کوتاه دهید.

۹۷ در کدام دوران، آئین بودا به چین راه یافت؟

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۹۸ حکومت موری در زمان فرمانروایی به اوج خود رسید.

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۹۹ دو شهر قدیمی هند باستان که در پاکستان امروزی قرار دارد نام ببرید؟

۱۰۰ اقوام آریایی از چه سمتی وارد هند شدند؟

۱۰۱ تعالیم بودا در چه مناطقی غیر از هند گسترش یافت؟

۱۰۲ سلسلهٔ موری در هند، توسط کدام فرد بنیان نهاده شد و در دوران کدام فرمانروا به اوج قدرت خود رسید؟

(۱) چندرا گوپتا - آشوکا (۲) اسکندر - ژنگ

(۳) آشوکا - چندرا گوپتا (۴) ژنگ - اسکندر

۱۰۳ در کدام دوران، گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ‌هو و یانگ‌تسه به کشاورزی مشغول بودند؟

(۱) دوران پارینه‌سنگی و حدود ۸ هزار سال پیش (۲) دوران نوسنگی و حدود ۱۰ هزار سال پیش

(۳) دوران پارینه‌سنگی و حدود ۱۰ هزار سال پیش (۴) دوران نوسنگی و حدود ۸ هزار سال پیش

۱۰۴ شی هوانگ تی چه دیدگاهی نسبت به کنفوسیوس و اندیشه‌های این اندیشمند و فیلسوف چینی داشت؟

۱۰۵ تحت تاثیر اصول و تبلیغات کنفوسیوس کدام اقدام حکومت هان به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد؟

۱۰۶ سه مورد از اعتقادات مردم بین‌النهرین (سومر) را بنویسید.

۱۰۷ شرایط چین در ابتدا از نظر سیاسی چگونه بود و چرا مدام با یورش اقوام بیابانگرد شمالی روبه‌رو می‌گردید؟

۱۰۸ نخستین شهرها چگونه در چین پدید آمد؟

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

۱۰۹ تمدن یونان به دلیل انتساب به مینوس، شاه افسانه‌ای آن جزیره، تمدن مینوسی نامیده شد.

۱۱۰ در حدود ۲۰۰۰ ق.م طایفه‌های بیابانگردی از دشت‌های اروپای غربی به شبه‌جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به تدریج و تحت تأثیر تمدن مینوسی شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۱۱ پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت‌شهر آتن به رهبری به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۱۱۲ آتن مرکز فعالیت‌های فلسفی، علمی و هنری و نیز زادگاه به شمار می‌رفت.

۱۱۳ تنها حکومت بود که در مقابل سپاه قدرتمند روم ایستادگی کرد و مانع پیشروی بیشتر آنان به سوی ایران شد.

۱۱۴ در دوره سلطه رومیان بر حضرت عیسی در آنجا به تبلیغ دین جدیدی پرداخت.

۱۱۵ کدام مورد، ناکارآمدی قانون اساسی و نهادهای جمهوری رم باستان را برای اداره سرزمین‌های پهناور، معلوم کرد؟

- ۱) رقابت سرداران جاه‌طلب بر سر دستیابی به قدرت
- ۲) گسترش قلمرو جمهوری رم
- ۳) ادغام فرهنگ طایفه‌ای و نظام دولت- شهری
- ۴) مشارکت مردم در اداره امور کشور

۱۱۶ عصر تاریکی به کدام دوره از تمدن یونان گفته می‌شود؟

- ۱) دوران تسلط و حکومت میسنی‌ها
- ۲) دوران تسلط و حکومت مینوسی‌ها
- ۳) از ۱۱۰۰ تا حدود ۸۰۰ ق.م
- ۴) از ۸۰۰ تا حدود ۵۰۰ ق.م

۱۱۷ سیاست و حکومت میان رومیان به چه صورتی بود؟

۱۱۸ چه عواملی موجب شکوفایی فلسفه و علوم در یونان باستان شده بود؟

۱۱۹ جنگ‌های پلوپونزی را توضیح داده و نتیجه آن را بنویسید.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

۱۲۰ مورخان قدیم پاسارگاد، پایتخت کوروش را به حضرت سلیمان پیامبر منسوب می‌کردند و آرامگاه بنیان‌گذار سلسله هخامنشی را قبر حضرت سلیمان می‌شمردند.

۱۲۱ مهم‌ترین منابع نوشتاری ایرانی در دوره هخامنشیان سنگ‌نوشته‌ها و لوح‌های گلی هستند.

۱۲۲ جاهای خالی را با کلمات زیر تکمیل کنید. (دو مورد اضافی است).

(ایلامی - میخی - تونس - مصر)

الف لوح‌های گلی کشف شده در دوره هخامنشیان به زبان نوشته شده است.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۲۳ کدام اتفاق در دوران محمدشاه قاجار، علاقه اروپاییان را به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران افزون کرد؟

۱۲۴ در زمان قیام بهرام چوبین، خسروپرویز چه کرد؟

۱۲۵ پادشاهان ساسانی برای ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت خود بر کشور چه کردند؟

۱۲۶ دلیل پیشرفت چشمگیر هنر و معماری در عصر هخامنشی چه بود؟

۱۲۷ کدام عامل، سبب ورود بیشتر جهانگردان و بازدیدکنندگان اروپایی آثار تاریخی به کشور ما در دوران قاجار بود؟

۱ گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا

۲ تمایل اروپاییان به تصاحب ایران و اماکن تاریخی آن

۳ اشتیاق پادشاهان اروپایی برای الگو گرفتن از ایرانیان

۴ خوانده شدن خط میخی توسط راولینسون

۱۲۸ کدام گزینه مربوط به موضوع سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت است؟

۱ ایمان آوردن شاپور یکم به دین زرتشت

۲ نبرد شاپور یکم با اعراب و شکست آنها

۳ شرح چگونگی به سلطنت رسیدن این شاه

۴ شرح جنگ‌های شاپور یکم با رومیان

۱۲۹ در دوران صفویان، نویسندگان و محققان اروپایی به واسطه کدام امر، آگاهی قابل‌توجهی درباره سلسله‌ها و شاهان ایران دوره باستان در اختیار داشتند؟

۱ سفرنامه‌های اروپاییان به ایران

۲ نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی

۳ ارتباطات تجاری ایران با اروپا

۴ سنگ‌نوشته‌های هخامنشی و دیوارنگاره‌ها

۱۳۰ نخستین کشوری که در ایران اجازه "حفاری" و "کاوش‌های باستانی" یافت، کدام است؟

۱ فرانسه

۲ آلمان

۳ آمریکا

۴ انگلیس

اظهارنظر و قضاوت:

۱۳۱ به نظر شما، چرا تاریخ‌نگاری در دوره ایران باستان ضعیف بود؟

۱۳۲ یکی از منابع نوشتاری تاریخ ایران باستان خدای‌نامه‌ها هستند. در مورد محتوا و سرنوشت آنها توضیح دهید.

۱۳۳ چگونه زمینه‌ای برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران پدید آمد؟

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

۱۳۴ فلات ایران از شمال به دریای مازندران (خزر) و دریاچه ارومیه، از غرب به جلگه بین‌النهرین، از جنوب به خلیج فارس، دریای مکران (عمان) و اقیانوس هند و از شرق به جلگه هند محدود می‌شود.

۱۳۵ کدام سکونتگاه‌های فلات ایران از مراکز عمده تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده اند؟

- (۱) تپه سیلک - جیرفت
(۲) شهداد - تپه یحیی
(۳) شهر سوخته - تپه سیلک
(۴) جیرفت - تپه یحیی

۱۳۶ در دوران باستان، کدام مناطق از مهم‌ترین مراکز تولید و صدور سنگ صابون محسوب می‌شدند؟

- (۱) سیستان و خراسان
(۲) فارس و سلماس
(۳) جیرفت و تپه‌یحیی در کرمان
(۴) تپه زاغه در قزوین و ایلام

۱۳۷ کدام مناطق باستانی ایران، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند؟

- (۱) بوشهر و انشان
(۲) ایلام و فارس
(۳) جیرفت و تپه یحیی در کرمان
(۴) تپه گیان نهاوند و خراسان

۱۳۸ کدام گزینه زیر به شهرهای ایلامیان اشاره دارد؟

- (۱) شوش - سیلک - انشان
(۲) انشان - سیمش - شوش
(۳) انزان - جیرفت - شهداد
(۴) جیرفت - شهر سوخته - چغامیش

۱۳۹ در کدام یک از سرزمین‌های زیر، ظروف سفالی ایران مشتریان فراوانی داشت؟

- (۱) هند
(۲) چین
(۳) روم
(۴) بین‌النهرین

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۴۰ آخرین فرمانروای هخامنشی؛ دلیر و جوانمرد بود که در زمان او، اسکندر به ایران تاخت.

۱۴۱ سلوکوس خود را یعنی می‌خواند.

۱۴۲ محبوب‌ترین خدایان ایلامی چه نام داشت.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۱۴۳ نواحی کوهپایه‌ای و سرزمین‌های پست ایران بر اساس و آن‌ها، از گذشته‌های بسیار دور، محیط مناسبی برای زندگی انسان و برپایی سکونتگاه‌های روستایی و شهری بوده‌اند.

۱۴۴ آثاری از معدن بزرگ در شهرستان در استان کرمان کشف شده است.

۱۴۵ شهر بزرگ و آباد شوش که در نتیجه یورش با خاک یکسان شد.

۱۴۶ ساکنان نخستین سکونتگاه‌ها و روستاهای ایران در چه زمینه‌هایی به فعالیت می‌پرداختند؟

۱۴۷ سابقه حضور انسان در فلات ایران پیش از آغاز عصر کشاورزی چگونه است؟

۱۴۸ نقش زنان در تمدن ایلام و تمدن‌های باستانی فلات ایران را بیان کنید .

۱۴۹ معایب و محاسن موقعیت جغرافیایی فلات ایران در شکل‌گیری تمدن ایران باستان را توضیح دهید.

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است.

۱۵۰ برای اولین بار در قرن ۹ ق.م. در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است.

۱۵۱ بر اساس باورهای کهن ایرانی، مهر یا میترا ایزد پیمان و قانون و پشتیبان نظم اجتماعی بود.

۱۵۲ اشکانیان در آغاز دنباله‌رو دستاوردهای فرهنگی و هنری یونانیان بودند، اما به‌تدریج از نفوذ فرهنگ، هنر و معماری یونانی در ایران کاسته شد.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۱۵۳ حکومت ماد در زمان حکومت به اوج قدرت خود رسید.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۱۵۴ مادی‌ها بنیان‌گذار نخستین در ایران شناخته می‌شوند.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

جنگ‌های زیر بین ایران و کدام دولت یا افراد دوران باستان رخ داده است؟

۱۵۵ خزان

۱۵۶ پاسخ گزاره‌های زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

الف) سرکوبی گوماته مغ

ب) فرونشاندن شورش‌های مصر و بابل

ج) پایان دادن به حکومت آشور

د) ضمیمه کردن دوباره مصر به قلمرو هخامنشیان

۲) داریوش یکم، کمبوجیه، اردشیر دوم، داریوش سوم

۱) کمبوجیه، خشایارشا، آستیاگ، اردشیر دوم

۴) کوروش بزرگ، خشایارشا، آستیاگ، اردشیر دوم

۳) داریوش یکم، خشایارشا، هووخستر، اردشیر سوم

به ترتیب هریک از توضیحات زیر، مربوط به کدامیک از پادشاهان هخامنشی است؟
 الف) آخرین فرمانروای هخامنشی که مدتی پس از قتل اردشیر سوم بر تخت شاهی نشست.
 ب) خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی وی که از ۴۰۴ تا ۳۵۸ ق.م حکومت می‌کرد، دچار تفرقه درونی شد.
 پ) وی که پسر و جانشین داریوش بود، پس از فرونشاندن شورش‌های مصر و بابل، به یونان لشکر کشید.

- ۱) داریوش سوم - اردشیر دوم - خشایارشاهه
 ۲) کوروش کوچک - اردشیر سوم - کمبوجیه
 ۳) خشایارشاهه - داریوش سوم - اردشیر دوم
 ۴) کمبوجیه - اردشیر سوم - کوروش کوچک

قبایل گوناگون ماد در کدام مناطق ایران استقرار یافتند و در سالنامه کدام پادشاهان به آن‌ها اشاره شده است؟

- ۱) غربی و مرکزی - شاهان بابلی
 ۲) غربی و مرکزی - شاهان آشوری
 ۳) شرقی و شمالی - شاهان بابلی
 ۴) شرقی و شمالی - شاهان آشوری

اصول و شیوه کشورداری که داریوش یکم هخامنشی یک بنیان نهاد، چه نتیجه‌ای به دنبال داشت؟

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

چه عاملی زمینه‌ساز اتحاد قبایل پراکنده مادی و تاسیس حکومت ماد شد؟

چرا حکومت ساسانی، حکومت دست‌نشانده لخمیان را تاسیس کرد؟

مجموعه‌ای از قوانین و محاکمات عصر ساسانی در کدام کتاب گردآوری شده است؟

دو خصلت و ویژگی زن خوب در آیین زرتشتی چه بود؟

حکومت مادها سرانجام چگونه از بین رفت؟

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدامیک غلط است.

پادشاهان هخامنشی، ادعا می‌کردند که به خواست مردم به مقام پادشاهی دست یافته‌اند.

در خانواده کهن ایرانی، ازدواج درون گروهی بود.

در زمان ساسانیان رقابت بین دو قدرت روم و ایران بر سر ارمنستان بود.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

سلوکوس ابتدا شهری را که به نام او سلوکیه نامیده شد و در ساحل شرقی رود دجله قرار داشت، به‌عنوان پایتخت برگزید، اما چند سال بعد، پایتخت خود را به شهر انطاکیه در جنوب سوریه منتقل کرد.

در دوران فرمانروایی مهرداد دوم، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد. و در زمان فتوحات مهرداد یکم، وسعت قلمرو اشکانیان را به نهایت خود رساند و پایه‌های قدرت و سلطنت آنان استوار شد.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۱۷۰ چند سال پس از مرگ اسکندر، یکی از سرداران او به نام بر بین‌النهرین، بخش‌هایی از، سوریه و فلات ایران حاکم شد و سلسله پادشاهی سلوکیان را تشکیل داد.

۱۷۱ کراسوس با سپاهی بزرگ و مجهز به منطقه هجوم آورد، اما در منطقه‌ای به نام از سپاه ایران به‌سختی شکست خورد و کشته شد.

۱۷۲ کدامیک از موارد زیر، درباره سلسله اشکانیان صحیح است؟
(الف) بنیان‌گذار این سلسله ارشک، از قبیله پرنی در غرب ایران بود.
(ب) اشکانیان با استفاده از جنگاوران قبایل شرق ایران، سپاه تشکیل دادند.
(پ) این سلسله پس از قریب صد سال جنگ و گریز توانست سلوکیان را از ایران بیرون کنند.
(ت) این سلسله از اوایل تأسیس، با مصر وارد رقابت و درگیری بر سر مرزها شدند.
(ث) اشکانیان اقوام گوناگون را تنها به زور، زیر فرمان خود داشتند.

- (۱) الف - ت - ث
(۲) ب - پ
(۳) پ - ب - ث
(۴) الف - ت

۱۷۳ اشکانیان با تکیه بر کدامیک از ویژگی‌های جنگاوران قبایل شرقی، سپاه ورزیده‌ای را تشکیل دادند؟

- (۱) مهارت در سوارکاری و تیراندازی با کمان
(۲) اسبدوانی و حملات سریع و ناگهانی
(۳) استفاده از فیل و ابزارآلات پیشرفته در نبردها
(۴) دریانوردی و استفاده از نیروی دریایی ماهر

۱۷۴ یکی از مسائل و مشکلات اساسی حکومت ساسانیان، اختلاف بین چه مقام‌های حکومتی بود؟

۱۷۵ جنبش مزدک در زمان قباد یکم با چه هدفی شکل گرفت و سرانجام آن چه شد؟

۱۷۶ علت ساخت شهرهای زیاد توسط سلوکیان در قلمروشان چه بود؟

۱۷۷ مهم‌ترین عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان را بنویسید.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۱۷۸ در دوران حکومت سلوکی، قدرت و مناصب مهم سیاسی، اداری و نظامی در اختیار بود.

۱۷۹ سلوکیان بخش عمده‌ای از تشکیلات دیوانی را به خدمت گرفتند. تقسیمات کشوری مانند روزگار بود.

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱۸۰ سلاح اصلی سواره نظام در سپاه پارسیان چه بود؟

۱۸۱ خسروانوشیروان با استفاده از کدام نیرو، یمن را از اشغال حبشیان درآورد؟

- (۱) تیراندازی با پیشینه صحراگردی
(۲) سواره‌نظام زره‌پوش
(۳) نیروی دریایی
(۴) پیاده‌نظام‌هایی چابک

۱۸۲ کدام مورد، جزء وظیفه مسئولان بازرسی یا چشم و گوش‌های شاه هخامنشی محسوب می‌شود؟

۱) مشورت دادن به پادشاه درباره مسائل مثل جنگ و صلح

۲) نظارت بر عملکرد صحیح صاحب‌منصبان حکومتی

۳) همکاری با وزیر در امور پرورش شاهزادگان هخامنشی

۴) سرکوب مخالفت‌ها و جنبش‌های سرتاسر قلمرو هخامنشی

۱۸۳ پادشاهان ساسانی برای رسیدن به قدرت و قدرتمند کردن کشور، دست به چه اقداماتی زدند؟

۱۸۴ در عهد امپراتوری ساسانی قضاوت رسمی چگونه انجام می‌گرفت؟

۱۸۵ مسئول بازرسی و مأموران داریوش یکم هخامنشی در شهرهای (ساتراپ) به چه معروف بود؟

۱۸۶ شیوه اداره حکومت اشکانیان چگونه بود؟ در مورد آن را توضیح دهید.

۱۸۷ جایگاه و اهمیت پادشاه در تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان چگونه بود؟

تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط است.

۱۸۸ در دوران ساسانیان موبدان زرتشتی مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند.

۱۸۹ تمامی هزاران لوح گلی کشف‌شده از تخت‌جمشید به خط میخی است.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۱۹۰ در آیین زرتشتی، و به‌عنوان دو خصلت و ویژگی زن خوب برشمرده شده است.

۱۹۱ در ایران باستان، زن به‌عنوان و خانه همواره از عزت و احترام والایی برخوردار بوده است.

۱۹۲ برگزاری جشن‌های گوناگون تأثیر بسزایی بر و ایرانیان در طول تاریخ داشته و عامل مؤثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است.

به سوالات زیر پاسخ‌های کوتاه دهید.

۱۹۳ جشن‌های دوره باستان با چه مسائلی پیوند نزدیک داشت؟

۱۹۴ چرا آریاییان برای خدایانشان معابد باشکوه نمی‌ساختند؟

۱۹۵ سه ویژگی مهم هنر و معماری هخامنشی چیست؟ نام ببرید.

۱۹۶ کدام مورد، هسته اصلی جامعه آریایی نخستین به شمار می‌رود؟

۲) طبقه حاکم

۱) کشاورزی

۴) نهاد دین

۳) خانواده

۱۹۷ به ترتیب "کهن‌ترین جشن ایرانی" که به جمشید نسبت داده می‌شود و "جشن شکرانه‌آمیز شدن عناصر خلقت" کدام است؟

- (۱) مهرگان - سده
(۲) نوروز - گاهنبارها
(۳) سده - مهرگان
(۴) گاهنبارها - نوروز

۱۹۸ هرم زیر مربوط به کدام سلسله است؟

- (۱) اشکانیان
(۲) هخامنشیان
(۳) ساسانیان
(۴) مادها

توصیف، فهرست و طبقه‌بندی اجزا یا ویژگی‌های پدیده‌های تاریخی:

۱۹۹ نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر چه عواملی گسترش یافت؟ (ذکر یک مورد کافی است).

مقایسه پدیده‌های تاریخی:

۲۰۰ تفاوت و تشابه دو هرم اجتماعی سلسله‌های هخامنشیان و اشکانیان را بنویسید.

۲۰۱ نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر چه عواملی گسترش یافت و تثبیت شد؟ توضیح دهید.

۲۰۲ جشن‌های ایرانیان ریشه در چه مواردی داشت؟

۲۰۳ در آثار و متون دینی و حقوقی مربوط به دوره ساسانی و قرون نخستین اسلامی چه مطالبی درباره حقوق زنان وجود دارد؟

۲۰۴ استوار بودن نظام ساسانی بر پایه اصالت نسب و خون چه ویژگی‌ای داشت؟

۲۰۵ تقسیم‌بندی آریاییان چگونه بوده است؟ شرح دهید.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

۲۰۶ شاهان هخامنشی به‌منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌هایی با تعداد محصولات بالا پدید می‌آوردند را تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

۲۰۷ واستریوشان سالار علاوه بر عهده‌دار بودن مسئولیت گردآوری مالیات‌های روستاییان و کوچ‌نشینان، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می‌کرد.

۲۰۸ خشکسالی در مناطق رودخانه‌های دجله و فرات در اواخر دوره ساسانیان، یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضربه سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد.

۲۰۹ در دوره هخامنشیان شبکه وسیعی از جاده‌ها ساخته شد که مراکز اصلی حکومت را به یکدیگر و همچنین به کشورهای همسایه وصل می‌کرد.

۲۱۰ در دوره ساسانی فنون و مهارت‌های جاده‌سازی پیشرفت کرد.

۲۱۱ راه‌ها در عصر باستان علاوه بر آنکه امکان جابه‌جایی کالاها و مسافران را فراهم می‌آوردند، در امنیت و توسعه یک منطقه نقش مهمی داشتند.

۲۱۲ کوروش سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت.

۲۱۳ درواقع اقتدار و استواری حکومت‌ها بستگی به منابع انسانی و نظامی آن‌ها داشت.

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید.

۲۱۴ سکه طلایی داریوش موسوم به شهرت فراوان یافت.

۲۱۵ یکی از شاهان سلسله اشکانی به نام دستور داد متون پراکنده اوستا گردآوری شود.

۲۱۶ در دوران ساسانی آموزگاری به‌عنوان یک شغل رسمی به اختصاص داشت.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۲۱۷ کندن، ازجمله ابتکارات برجسته ایرانیان باستان برای تأمین آب در نواحی خشک و کم‌باران بود.

۲۱۸ یکی از مقام‌های عالی‌مرتبه دربار ساسانی که عنوان داشت، رئیس روستاییان و کشاورزان به شمار می‌رفت.

۲۱۹ داریوش هخامنشی فردی به نام را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد.

۲۲۰ راه‌ها در عصر باستان علاوه بر آنکه امکان جابه‌جایی کالاها و مسافران را فراهم می‌آوردند، در انتقال و نیز نقش مهمی داشتند.

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۲۱ اقوام و طایفه‌های صحراگرد و دامدار آریایی چگونه به یکجانشینی روی آوردند؟

۲۲۲ مهم‌ترین محصولات کشاورزی آریاییان چه بود؟

۲۲۳ کدام بنادر از مراکز اصلی تجارت دریایی دوره هخامنشیان بود؟

۱) خلیج فارس، بنادر سواحل شرقی دریای مدیترانه

۲) خلیج فارس، بنادر سواحل غربی دریای مدیترانه

۳) بنادر دریای خزر، بنادر سواحل شرقی دریای مدیترانه

۴) بنادر دریای خزر، بنادر سواحل غربی دریای مدیترانه

۲۲۴ کدام پادشاه هخامنشی از سکه‌های با وزن و عیار مشخص استفاده کرد؟ به آن‌ها چه می‌گفتند؟

(۱) داریوش - سکه هخامنشی

(۲) خشایارشا - سکه هخامنشی

(۳) داریوش - دریک

(۴) خشایارشا - دریک

۲۲۵ در دوران هخامنشیان و به‌طور چشمگیری رونق یافت.

(۱) دریانوردی - حمل‌ونقل دریایی

(۲) حفر کانال - دریانوردی

(۳) حمل‌ونقل دریایی - حفر آبراهه

(۴) دریانوردی - لشکرکشی به کشورها

۲۲۶ اقدامات شاهان هخامنشی درخصوص کشاورزی چه بود؟

۲۲۷ چرا بازرگانی خارجی در دوره اشکانیان رونق گرفت؟

۲۲۸ عمده‌ترین منابع درآمد حکومت در ایران باستان را نام ببرید.

۲۲۹ اقدامات مهم هخامنشیان برای گسترش کشاورزی را نام برده و توضیح دهید.

۲۳۰ یکی از اقدامات مهم داریوش را در زمینه توسعه راه‌های دریایی، توضیح دهید.

درست یا نادرست بودن جمله‌های زیر را مشخص کنید.

۲۳۱ اقوام آریایی بر خلاف مردمان ایلام، بین‌النهرین، یونان و...، برای خدایان خویش معابد باشکوه می‌ساختند.

۲۳۲ زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامعه خود، که میراث دوران گذشته بود، مانند قربانی کردن و کشتار بی‌رویه حیوانات به‌ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آن‌ها را نکوهش کرده است.

۲۳۳ اوستا تا قرن‌ها به‌صورت شفاهی و سینه به سینه نقل می‌شده است تا آنکه در زمان بلاش یکم اشکانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۲۳۴ ساسانیان نیز همانند هخامنشیان، حامی سیاست آزادی دینی بودند.

۲۳۵ مبلغان مسیحی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های مسیح می‌پرداختند.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۲۳۶ بر پایه تعالیم زرتشت، دو نیرو یا در جهان وجود دارد.

۲۳۷ یکی از پادشاهان اشکانی به نام، اوستا را گردآوری کرد.

۲۳۸ اشکانیان نیز همانند، حامی سیاست آزادی دینی بودند.

۲۳۹ مبلغان در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های می‌پرداختند.

به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۴۰ اقوام آریایی خدایان خود را به چه نامی می خواندند؟

۲۴۱ در عهد اشکانی ستایش ایزد مهر به کجا راه یافت؟

۲۴۲ مخالفان اصلی آئین مانوی چه کسانی بودند و مانی و پیروان او، برای تفهیم مطالب، از چه چیزی استفاده می کردند؟

- (۱) موبدان - نقاشی
(۲) مغها - نقاشی
(۳) موبدان موبد - نگارگری
(۴) موبدان - نگارگری

۲۴۳ در زمان کدام پادشاه مانی زندانی و اعدام شد؟

- (۱) شاپور اول
(۲) شاپور دوم
(۳) بهرام یکم
(۴) بهرام دوم

۲۴۴ درباره اعتقادات ایلامیان توضیح دهید و بنویسید محبوب ترین خدای ایلامی چه نام داشت؟

۲۴۵ گزیده ای از سنگ نوشته داریوش بزرگ در کاخ آپادانا شوش:

"خدای بزرگ است اهورامزدا که این زمین را آفریده که آن آسمان را آفریده که مردم را آفرید که برای مردم شادی آفریده که داریوش را شاه کرد یک شاه از بسیاری..."
گزیده ای از سنگ نوشته اردشیر دوم هخامنشی در کاخ آپادانای همدان
"اردشیر شاه بزرگ، شاه شاهان، شاه کشورها، شاه در این زمین ... این کاخ را به خواست اهورامزدا، آناهیتا و میترا بنا کردم. اهورامزدا، آناهیتا و میترا مرا از هر بدی بپایند و این را که بنا کرده ام خراب نکنند و از آسیب نگاه دارند"
بر اساس سنگ نوشته ها، می توان درباره باور دینی هخامنشیان چه نتیجه ای گرفت؟ (پاسخ خود را استدلال کنید).

۲۴۶ اعتقاد مانی را به صورت خلاصه شرح دهید؟

۲۴۷ چرا دوره ساسانیان اهمیت بسزایی در تاریخ دین زرتشتی دارد؟

۲۴۸ عامل مکتوب شدن اوستا در زمان ساسانی چه بود؟

درست یا نادرست بودن جمله های زیر را مشخص کنید.

۲۴۹ پس از استقرار تدریجی آریایی ها در ایران، زبان ها و گویش های گوناگونی که شباهت های بسیاری به یکدیگر داشتند و زبان شناسان آن ها را زبان های آریایی می نامند، متداول شد.

۲۵۰ اوستایی، زبانی بوده که مردمان بخشی از نواحی غربی ایران به آن سخن می گفته اند.

۲۵۱ زبان پارتی یا پهلوی اشکانی، در مناطق جنوب و شرق ایران متداول بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانیان به شمار می رفت.

۲۵۲ در ایران باستان، نقل شفاهی داستان ها و تعالیم دینی و ادبی، بر کتابت و نوشتن ترجیح داده می شد.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۲۵۳ زبان ایلامی، که مردمان فلات ایران با آن سخن می گفتند، زبان رسمی و نوشتاری حکومت و تمدن ایلام بود.

۲۵۴ مهم ترین مدارک بر جای مانده از زبان فارسی باستان، سنگ نوشته های پادشاهان هخامنشی است که به نوشته شده اند.

۲۵۵ در دوران ساسانی، آموزگاری، به‌عنوان یک شغل رسمی، به اختصاص داشت.

۲۵۶ در ایران باستان، تعلیم‌وتربیت کودکان تا پنج یا هفت سالگی در کدام نهاد زیر صورت گرفت؟

- (۱) دبیرستان
(۲) خانواده
(۳) دربار
(۴) مکان‌های مذهبی

۲۵۷ در زمان فرمانروایی مبادلات فرهنگی با و گسترش یافت و در نتیجه آن جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.

- (۱) انوشیروان - هند و مصر
(۲) خسروانوشیروان - هند و روم
(۳) شاپور یکم - هند و روم
(۴) شاپور یکم - هند و مصر

۲۵۸ فرزندان توده مردم در ایران باستان چه چیزی را می‌آموختند؟

- (۱) اصول دین زرتشت
(۲) خواندن و نوشتن
(۳) حرفه پدران خود
(۴) کشورداری

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۵۹ فلات ایران از شمال و غرب به چه مناطقی محدود است؟

به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲۶۰ پس از استقرار تدریجی آریایی‌ها چه زبانی متداول شد؟

۲۶۱ در مورد حق آموزش همگانی در مدارس دوره ساسانیان توضیح دهید.

۲۶۲ در مورد دانشگاه جندی‌شاپور توضیح دهید.

۲۶۳ گوسان‌ها چه کسانی بودند؟

۲۶۴ زبان‌های کهن ایرانی در چه زمانی رواج داشتند؟ و از کدام شاخه‌های آن آثار مکتوب باقی است؟

۲۶۵ آموزش در دوران ساسانی چگونه بود؟

۲۶۶ عبارت‌های نادرست را درست کنید.

الف برخی از داستان‌های شاهنامه مانند داستان بیژن و منیژه ریشه هخامنشی دارند.

جاهای خالی را با عبارات مناسب تکمیل نمایید.

۲۶۷ هنرمندان مادی در و جواهرسازی و مهارت در خور توجهی داشتند.

۲۶۸ دوران اوج شکوه و عظمت معماری ایران است.

۲۶۹ کدام گزینه از ویژگی‌های برجسته معماری دوره ساسانی به شمار می‌رود؟

- (۱) کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق
(۲) نقاشی دیواری، گچ‌بری و کاربرد طاق
(۳) کاربرد وسیع طاق، ایوان و نقاشی دیواری
(۴) کاربرد وسیع گنبد، ایوان و گچ‌بری

۲۷۰ بقایای هریک از شهرها و سازه‌های زیر، به ترتیب از آثار برجسته معماری کدام دوران ایران باستان هستند؟
"نسا - صدروازه - معبد آناهیتا - کاخ شهر هترا"

- (۱) اشکانیان - ساسانیان - ساسانیان - اشکانیان
(۲) اشکانیان - اشکانیان - اشکانیان - اشکانیان
(۳) هخامنشیان - ساسانیان - ساسانیان - مادها
(۴) ساسانیان - ساسانیان - ساسانیان - ساسانیان

۲۷۱ کاخ آپادانا به دستور چه کسی و در چه شهری ساخته شد؟

- (۱) داریوش یکم - شوش
(۲) داریوش یکم - همدان
(۳) خسرو پرویز ساسانی - شوش
(۴) خسرو پرویز - همدان

۲۷۲ صنعت بافندگی هخامنشی چه وضعیتی داشت؟ توضیح دهید.

۲۷۳ برجسته‌ترین نوآوری‌های معماری دوران اشکانی و ساسانی را شرح دهید.

۲۷۴ نقش‌ونگارهای کنده‌کاری شده بر روی سنگ، اغلب عبارت از چه موضوعاتی بود؟

۲۷۵ آثار برجسته معماری دوران اشکانی را نام ببرید.

پاسخنامه

پاسخ سؤالات ۱ تا ۳

۱ درست

۲ درست

۳ درست

پاسخ سؤالات ۴ تا ۶

۴ با طرح پرسش، گردآوری اطلاعات و جستجوی شواهد و مدارک

۵ بله، تدوین خدای نامه‌ها در دوره ساسانیان

۶ سنجش دقیق منابع، استناد به اسناد و مدارک معتبر و دوری از داستان‌پردازی

۷ الف تاریخ انگلستان

ب تاریخ روابط خارجی ایران و فرانسه

پ تاریخ نهایی ارسال مقاله

۸ الف منبع دسته اول

ب زیرا به زبان و به دستور خود داریوش نگاشته شده است.

پاسخ سؤال ۹

گزینه ۱

۹

گزینه ۳

۱۰

گزینه ۳ صحیح است.

گزینه ۲

۱۱

هر دو مورد ذکر شده در صورت سؤال جزء منابع دست اول هستند.

گزینه ۱

۱۲

گاهی واژه تاریخ در نوشته‌ها و زبان علمی به کار می‌رود و منظور از آن علم و روش علمی است که به وسیله آن، رویدادهای گذشته بر اساس شواهد و مدارک، مطالعه و تحلیل می‌شوند.

- رویدادهای تاریخی مجزا و مستقل نیستند و با یکدیگر رابطه علت و معلولی دارند.
- انسان در تاریخ، نقش محوری و اساسی دارد.
- رویدادها و تحولات تاریخی در نتیجه رفتار متقابل انسان‌ها با یکدیگر و با طبیعت، پدید آمده‌اند.
- نهادهای، جوامع، کشورها و در یک کلام تمدن نیز پیامد رفتار فردی و جمعی انسان‌ها است.

الف) ۵

۱۴

ب) ۳

پ) ۱

ت) ۲

علم تاریخ به مطالعه جنبه‌های مختلف زندگی انسان‌ها و جوامع گذشته می‌پردازد و علل و نتایج افکار و اعمال پیشینیان را بررسی و تحلیل می‌کند. هدف علم تاریخ شناخت و آگاهی نسبت به زندگی اجتماعی در گذشته است.

۱۵

انتخاب موضوع - تدوین پرسش‌های تحقیق - شناسایی منابع - گردآوری و تنظیم اطلاعات - تحلیل و تفسیر اطلاعات - گزارش یافته‌های پژوهش

۱۶

پاسخ سؤال ۱۷

آگاهی از زندگی اجتماعی در گذشته

۱۷

پاسخ سؤالات ۱۸ تا ۲۰

درست

۱۸

نادرست

۱۹

درست

۲۰

۲۱ صحیح

پاسخ سؤالات ۲۲ تا ۲۴

۲۲ مردمان تمدن بین‌النهرین (میان‌رودان) و مصریان باستان

۲۳ ریگ وداها - زبان سانسکریت

۲۴ ۱- آگاهی تاریخی متکی آمیخته با افسانه
۲- آگاهی تاریخی متکی بر پژوهش و کاوش‌های جدید

۲۵ شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها

پاسخ سؤالات ۲۶ تا ۲۸

۲۶ نظامی است که انسان برای اندازه‌گیری دقیق زمان ابداع کرده است.

۲۷ پاپ گرگوار سیزدهم

۲۸ ابن‌خلدون

۲۹ گزینه ۴

جغرافیای تاریخی به مطالعهٔ مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مطالعه می‌کند.

۳۰ گزینه ۱

یکی از پیامدهای ارتباط جغرافیا و تاریخ، اهمیت یافتن نقشه در مطالعهٔ تاریخ است.

۳۱ گزینه ۱

اوستایی - ۵

در بین‌النهرین و به‌خصوص در میان بابلی‌ها، گاه‌شماری "خورشیدی - قمری" رایج بود. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه‌روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک‌چهارم شبانه‌روز است، برای رفع این اختلاف، هر سه سال، یک ماه به سال می‌افزودند.

پاسخ سؤال ۳۳

توصیف و تحلیل رویدادهای تاریخی براساس زمان وقوع را کرونولوژی می‌نامند.

۳۳

به‌طور کلی همه وقایع و تحولات تاریخی در بستر مکان رخ می‌دهند و عوامل مختلف جغرافیایی، تأثیر مهمی بر زندگی مردمان هر ناحیه دارد. در تصاویر دریاها و آب‌های آزاد را می‌بینیم که در ایجاد ارتباط و همین‌طور نحوه معیشت و حتی رژیم غذایی مردم مؤثر بوده است، همچنین رشته‌کوه‌های بلند را می‌بینیم که منبع تامین آب و همین‌طور مانعی برای برقراری ارتباط و یا حفاظی طبیعی برای جلوگیری از یورش دشمنان بوده است. بیابان‌ها و کویرها نیز معیشتی دشوار را برای مردمان رقم می‌زده و در برقراری ارتباط نیز محدودیت ایجاد می‌کرده است.

۳۴

پاسخ سؤال ۳۵

هجرت پیامبر از مکه به مدینه

۳۵

در این گاه‌شماری، سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد، سپس پنج روز اضافی را به نام "اندرگاه" (پنج‌ه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.

۳۶

جغرافیای تاریخی به مطالعه مناطق و سرزمین‌های مختلف در گذشته می‌پردازد و تأثیر محیط طبیعی و عوامل جغرافیایی را بر رویدادهای تاریخی مانند شکل‌گیری تمدن‌ها، مهاجرت‌ها، پیروزی‌ها و شکست‌ها، برپایی سکونتگاه‌ها و شهرها و ایجاد و گسترش راه‌ها و غیره مطالعه می‌کند.

۳۷

مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود. از آنجایی که این گاه‌شماری سال را ۳۶۵ شبانه‌روز می‌گرفتند، در هر ۴ سال یک شبانه‌روز و در هر ۱۲۰ سال، ۳۰ شبانه‌روز از سال حقیقی عقب می‌افتادند. برای رفع این مشکل بعد از هر ۱۲۰ سال یک ماه به دوازده ماه سال اضافه می‌کردند.

۳۸

پاسخ سؤالات ۳۹ تا ۴۰

صحیح

۳۹

غلط.

۴۰

به‌جای مورخ، باستان‌شناس صحیح است.

۴۱ غلط

۴۲ غلط

۴۳ صحیح

۴۴ غلط

۴۵ صحیح

۴۶ صحیح

۴۷ غلط

۴۸ صحیح

۴۹ غلط

۵۰ نادرست - برخی صاحب‌نظران هدف علم باستان‌شناسی را شناخت انسان و پژوهش در فرهنگ او می‌دانند.

۵۱ صحیح است.

۵۲ گزینه ۴

گزینه ۴ صحیح است.

۵۳ گزینه ۴

باستان‌شناسی و علم تاریخ، ارتباط تنگاتنگی دارند. از یک سو، باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار و مکان‌های باستانی بهره می‌برند و از سوی دیگر نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان، منبع ارزشمندی برای تحقیقات مورخان به شمار می‌رود.

۵۴ گزینه ۱

وقایع تاریخی در کشف آثار و بناهای باستانی، نقش داشتند.

امروزه باستان‌شناسان برای تاریخ‌گذاری و تعیین سن آثار باستانی از روش‌های علمی پیشرفته‌ای مانند رادیوکربن و شیوه پیشرفته‌تری موسوم به پتاسیم - آرگون استفاده می‌کنند.

پاسخ سؤالات ۵۶ تا ۵۷

۵۶ تپه‌های باستانی

۵۷ صفویه

پاسخ سؤالات ۵۸ تا ۶۳

۵۸ موزه

۵۹ پلویونزی

۶۰ ایران

۶۱ بابل - آشور

۶۲ تشکیلات اداری مرکزی - تشکیلات استانی

۶۳ بین‌النهرین - آشوری

پاسخ سؤالات ۶۴ تا ۶۵

۶۴ شناسایی و کشف

۶۵ تحقیقات علمی باستان‌شناسان

۶۶ از یک سو باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان استفاده می‌کنند، از سوی دیگر مورخان از نوشته‌های باستان‌شناسان استفاده می‌کنند.

۶۷ الف به جاهایی که باستان‌شناسان در آنجا آثار باستانی و تاریخی را مطالعه و کشف می‌کنند، مکان باستانی گفته می‌شود.

ب مهم‌ترین مکان گردآوری، نگهداری، مرمت و مطالعه و نمایش آثار باستانی موزه نام دارد.

اشیای به‌دست‌آمده از این مکان‌ها، شیوه تدفین مردگان، معماری و مصالح به کار رفته در آنان اطلاعاتی درمورد نظام اجتماعی، باورها، فرهنگ، وضعیت اقتصادی و میزان پیشرفت‌های فنی جوامع گذشته ارائه می‌دهند.

الف) شناسایی و کشف: نخستین گام باستان‌شناسان شناسایی و کشف مکان‌ها و محوطه‌های باستانی و تاریخی است. البته برخی از آثار و بناهای تاریخی، مانند تخت‌جمشید و طاق بستان، بر سطح زمین قرار دارند و به‌آسانی قابل شناسایی هستند، اما بخش زیادی از آثار باستانی زیر خاک و یا در اعماق دریاها و رودخانه‌ها قرار گرفته‌اند.

ب) حفاری: گام دوم فعالیت باستان‌شناسی حفاری برای بیرون آوردن و نمایان کردن آثاری است که در دل خاک قرار گرفته‌اند. حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؛ چراکه ممکن است با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود.

پ) استخراج و تنظیم اطلاعات: در این مرحله، باستان‌شناسان آثار یا بناهای باستانی کشف‌شده را به لحاظ قدمت، مواد و مصالح به‌کار رفته در آن‌ها و نیز کاربردهایشان، بررسی می‌کنند. علاوه بر این، باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی گذشتگان را درک کنند.

آنان می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند و با مقایسه آثار و بناهای باستانی سرزمین‌ها و تمدن‌های گوناگون، روابط جوامع گذشته و تأثیرات فرهنگی و اقتصادی آن‌ها را بر یکدیگر توضیح دهند.

الف) ۳

ب) ۱

پ) ۲

پاسخ سؤالات ۷۲ تا ۷۴

درست

درست

نادرست

پاسخ سؤالات ۷۵ تا ۷۷

درست

نادرست

نادرست

پاسخ سؤالات ۷۸ تا ۷۹

۷۸ غلط

۷۹ صحیح

پاسخ سؤال ۸۰

۸۰ نادرست

۸۱

پاسخ سؤالات ۸۲ تا ۸۳

۸۲ حفر آبراه‌ها - ایجاد آبگیرهای متعدد

۸۳ فرهنگ کهن طایفه‌ای - نظام دولت شهری

پاسخ سؤالات ۸۴ تا ۸۵

۸۴ پیدایش و گسترش تمدن

۸۵ رفتار اخلاقی

۸۶

تولید خوراک	گردآوری خوراک	-----
	+	آفرودختن آتش
+		کشف چرخ سفال
	+	تکامل توانایی بشر در سخن گفتن

پاسخ سؤالات ۸۷ تا ۸۸

۸۷ زنان

۸۸ دموتیک

پس از اینکه ایلامی‌ها، سومریان را شکست دادند، اقوام تازه‌نفس اموری با بیرون راندن ایلامی‌ها جای آن‌ها را گرفتند. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: ایلامی‌ها برای همیشه به حکومت سومریان خاتمه دادند.

گزینه ۳: آشوری‌ها حکومت خود را تا مدیترانه گسترش دادند.

گزینه ۴: کوتی‌ها به حکومت اکدی‌ها پایان دادند.

در عصر نوسنگی کشت غلات و رام کردن جانوران در بیشتر نقاط جهان رواج یافت. انسان فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات موفق به تولید پارچه شد.

به کار گرفتن آتش، تأثیر به‌سزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت.

فرعون از قدرت فوق‌العاده‌ای برخوردار بود و اعتبار زیادی در میان مردم داشت. آنچه او انجام می‌داد ارادهٔ خدایان شمرده می‌شد و آنچه می‌گفت از زبان یکی از خدایان بود. فرمان‌های او می‌بایست بی‌چون و چرا اجرا شود. پسر یا هرکدام از اعضای خانوادهٔ فرعون، حتی همسر او می‌توانست جانشین او شود.

امروزه باستان‌شناسان می‌کوشند از طریق بررسی اعتقادات جوامع شکارگر کنونی مانند بومیان استرالیا و قبیله‌های سرخ‌پوست آمریکای جنوبی، به معتقدات دینی انسان‌های نخستین پی ببرند. اعتقادات انسان‌های اولیه با مشکلات و مخاطرات زندگی آنان مانند بیماری، مرگ، سیل و خشکسالی ارتباط داشته است.

مشهورترین فرمانروای سلسلهٔ بابل قدیم بود که مناطق وسیعی است از بین‌النهرین را فتح و ضمیمهٔ قلمرو خود کرد. او همچنین اقدامات مهمی در زمینهٔ کشورداری، کشاورزی و قانون‌گذاری انجام داد.

انسان‌های نخستین، شیوه‌ای از زندگی را پدید آوردند که بر دوره‌گردی، شکار جانوران و گردآوری دانه، میوه، و ریشهٔ گیاهان و درختان برای تأمین خوراک استوار بود. این شیوه از زندگی، تا چندین میلیون سال دوام آورد و تغییر و تکامل آن بسیار کند و کوچک به شکار می‌رفتند و زنان به جمع‌آوری بقایای خوردنی گیاهان و میوهٔ درختان می‌پرداختند. انسان‌های اولیه از پناهگاه‌های طبیعی مانند غارها و نیز کلبه‌هایی که از شاخ و برگ درختان و گیاهان می‌ساختند، برای حفظ جان خود بهره می‌بردند. یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، به کار گرفتن آتش بود. این اتفاق، تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت.

پاسخ سؤال ۹۶

صحیح

پاسخ سؤال ۹۷

پاسخ سؤال ۹۸

۹۸ آشوکا

پاسخ سؤالات ۹۹ تا ۱۰۱

۹۹ هاراپا و موهنجودارو

۱۰۰ شمال غربی

۱۰۱ تبت و چین

۱۰۲ گزینه ۱

با انتشار خبر مرگ اسکندر، یکی از فرماندهان هندی به نام چندرا گوپتا بر ضد یونانیان سر به شورش برداشت. او با به اطاعت درآوردن شماری از حاکمان محلی شمال هند، سلسلهٔ موریای بنیان گذاشت. حکومت موریای در دوران فرمانروایی آشوکا به اوج قدرت رسید.

۱۰۳ گزینه ۴

کاوش‌های باستان‌شناسی نشان می‌دهد که در دوران نوسنگی و حدود ۸ هزار سال پیش، گروه‌هایی از مردم روستانشین چینی در اطراف رودهای بزرگ هوانگ‌هو (رود زرد) و یانگ‌تسه مشغول کشاورزی بودند.

۱۰۴ شی هوانگ تی به‌شدت با اندیشه‌های کنفوسیوس مخالفت کرد و دستور داد تا آثارش را بسوزانند و حکیمان پیرو او را نابود کنند.

۱۰۵ انتخاب ماموران دولتی بر پایهٔ اصول و تعلیمات کنفوسیوس بود.

۱۰۶ خدایان متعددی را می‌پرستیدند، هر شهر خدای مخصوص به خود را داشت و برای خدایان خود قربانی می‌کردند.

۱۰۷ چین نیز مانند سومر و مصر، در آغاز شامل چندین دولت-شهر بود که بر هر قسمت از آن، جنگاورانی حکومت می‌کردند. به‌تدریج حاکمان محلی تحت‌فرمان یک دودمان قرار گرفتند و سلسله‌های حکومتی در این سرزمین به وجود آمد. اما این سلسله‌ها تا قرن‌ها نتوانستند چین را از نظر سیاسی و جغرافیایی به‌طور کامل متحد و یکپارچه کنند؛ بنابراین، چین همچنان با تفرقهٔ سیاسی و یورش‌های پیاپی اقوام کوچ‌رو در مرزهای شمالی روبه‌رو بود.

۱۰۸ در چین نیز مانند دیگر جاها، با تولید مازاد بر نیاز محصولات کشاورزی و دامی، جمعیت رو به افزایش نهاد و به‌تدریج زمینهٔ پیدایش نخستین شهرها را در حدود ۱۵۰۰ ق.م پدید آمد.

پاسخ سؤالات ۱۰۹ تا ۱۱۰

نادرست - در حدود ۲۰۰۰ ق.م طایفه‌های بیابانگردی از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند. این طایفه‌ها به‌تدریج و تحت تأثیر تمدن مینوسی شهرهایی را برپا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسن نام داشت.

پاسخ سؤال ۱۱۱

پریکلس

پاسخ سؤالات ۱۱۲ تا ۱۱۴

مردم‌سالاری

اشکانی

سرزمین فلسطین

گزینه ۲

با گسترش قلمرو جمهوری رم، معلوم شد که قانون اساسی و نهادهای این جمهوری برای اداره سرزمین‌های پهناور از کارایی لازم برخوردار نیست.

گزینه ۳

تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰۰ تا ۸۰۰ ق.م یونان دچار انحطاطی شد که مورخان آن را عصر تاریکی می‌نامند.

رومیان با درآمیختن فرهنگ کهن طایفه‌ای و نظام دولت- شهری جمهوری روم را تأسیس کردند. بر اساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت، شامل چند مجلس و شماری مقام‌های اجرایی بود. اشراف به‌واسطه مجلس سنا، و عامه مردم از طریق مجمع نمایندگان خود در اداره امور کشور شرکت می‌کردند. ریاست قوه اجرایی به دو کنسول اعطا می‌شد که از میان اعضای سنا برای یک سال، بدون تکرار، انتخاب می‌شدند. وقتی یکی از کنسول‌ها در میدان جنگ، نیروهای جمهوری را هدایت می‌کرد، کنسول دیگر اداره امور داخل را بر عهده می‌گرفت. ارتش روم برای دولتمردان رومی عرصه آموزش و اثبات لیاقت بود. هیچ شهروند رومی به منصب دولتی برگزیده نمی‌شد، مگر آنکه در ده نبرد شرکت کرده باشد.

یونان و به‌ویژه شهر آتن، زادگاه فلسفه و پیشگام تفکر فلسفی محسوب می‌شود. فلسفه یونان در قرن‌های پنجم و چهارم پیش از میلاد، با ظهور فیلسوفان بزرگی مانند سقراط و افلاطون به اوج خود رسید. این فیلسوفان با تکیه بر استدلال‌های عقلانی و منطقی، درباره موضوع‌های گوناگون فلسفی به بحث و گفتگو پرداختند و برخی از آنان آثار مهمی تألیف کردند. فلسفه یونان، تأثیر زیادی بر فیلسوفان مسلمان به‌ویژه فیلسوفان ایرانی مانند فارابی و ابن‌سینا گذاشته است.

پس از پایان جنگ‌های یونان و ایران، دولت- شهر آتن به رهبری پریکلس، سیاستمدار آزادی‌خواه، به سرعت در مسیر پیشرفت و توسعه‌طلبی سیاسی و نظامی گام برداشت. در آن زمان دولت- شهرهای مختلف یونانی به دو گروه رقیب و دشمن تبدیل شده بودند که آتن بر یکی و اسپارت بر دیگری فرمان می‌راند.

در فاصله ۴۳ تا ۴۰۴ ق.م. سلسله جنگ‌هایی میان دو گروه رقیب رخ داد که به جنگ‌های پلوپونزی مشهور است.

حکومت هخامنشی در جریان این جنگ‌ها، به‌طور پنهانی، به اسپارت کمک مالی می‌کرد. جنگ‌های پلوپونزی سرانجام با پیروزی اسپارت پایان یافت.

پاسخ سؤالات ۱۲۰ تا ۱۲۱

نادرست - مورخان قدیم پاسارگاد، پایتخت کوروش را به حضرت سلیمان پیامبر منسوب می‌کردند و آرامگاه بنیان‌گذار سلسله هخامنشی را قبر مادر حضرت سلیمان می‌شمردند.

صحیح

الف ایلامی

پاسخ سؤالات ۱۲۳ تا ۱۲۶

خواندن خط میخی و کتیبه داریوش در بیستون توسط سر هنری راولینسون

به بیزانس (روم شرقی) گریخت و با حمایت امپراطوری روم به تاج و تخت رسید.

۱- ایجاد سپاه دائمی و نیرومند ۲- توسعه و تقویت تشکیلات اداری منسجم

۱- ثبات و آرامش ۲- رونق اقتصادی ۳- حمایت پادشاهان

گزینه ۱

با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به‌عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و... به کشور ما آمدند و روز به روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی به‌خصوص تخت‌جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد.

گزینه ۴

سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم که شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان را بازگو می‌کند.

گزینه ۲

در دوره صفویه، نویسندگان و محققان اروپایی به‌واسطه نوشته‌های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی قابل‌توجهی درباره سلسله‌ها و شاهان ایران در دوره باستان در اختیار داشتند.

با خوانده شدن خط میخی، علاقه اروپائیان به فعالیت‌های باستان‌شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه اجازه حفاری و سپس امتیاز انحصاری کاوش‌های باستانی را در سرتاسر ایران به دست آورد، پس‌از آن بود که، باستان‌شناسانی از فرانسه به کشور ما آمدند و در محوطه باستانی شوش به حفاری و کاوش مشغول شدند.

پاسخ سؤال ۱۳۱

۱۳۱

چون سنت شفاهی بسیار مقبول‌تر و پسندیده‌تر از سنت کتابت بوده است. علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن‌ها و حتی هزاره‌ها، لزوم ثبت و نگارش آن‌ها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است.

۱۳۲

خدای‌نامه‌ها از مهم‌ترین نوشته‌های تاریخی دوره ساسانی به شمار می‌روند که بازگوکننده تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی هستند. محتوای خدای‌نامه‌ها، آمیخته با افسانه و قصه‌های کهن بوده و مطالب راجع به دوره ساسانی در آن‌ها با واقعیات تاریخی انطباق دارد.

۱۳۳

با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه، اروپاییان بیشتری به‌عنوان جهانگرد، بازرگان، سفیر، باستان‌شناس و... به کشور ما آمدند و روزبه‌روز بر تعداد بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان‌های تاریخی به‌خصوص تخت‌جمشید، پاسارگاد و شوش افزوده شد. بدین‌گونه، کم‌کم زمینه برای انجام کاوش‌های باستان‌شناسی در ایران فراهم آمد.

پاسخ سؤال ۱۳۴

۱۳۴

نادرست - فلات ایران از شمال به دریای مازندران (خزر) و دریاچه آرال، از غرب به جلگه بین‌النهرین، از جنوب به خلیج فارس، دریای مکران (عمان) و اقیانوس هند و از شرق به جلگه سند محدود می‌شود.

۱۳۵

گزینه ۴

جیرفت - تپه یحیی

۱۳۶

گزینه ۳

شواهد باستان‌شناسی نشان می‌دهد که سکونتگاه‌های جیرفت و تپه‌یحیی در استان کرمان، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند.

۱۳۷

گزینه ۳

جیرفت و تپه‌یحیی در استان کرمان، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند.

ایلامیان در زمان خود دو پایتخت مهم به نام‌های شوش در جلگه خوزستان و انشان یا انزان در استان فارس داشتند و از دیگر شهرهای مهم آن‌ها سیمش بوده که احتمالاً بر جای خرم‌آباد کنونی قرار دارد.

ظروف سفالی ایران در سرزمین‌های دیگر، از جمله بین‌النهرین مشتریان فراوانی داشت.

پاسخ سؤالات ۱۴۰ تا ۱۴۲

داریوش سوم

نیکاتور - فاتح

این شوشیناک

پاسخ سؤالات ۱۴۳ تا ۱۴۵

میزان بارندگی - رطوبت

مس - بافت

آشوربانیپال

فعالیت‌های کشاورزی و دامداری، سفالگری، فلزکاری، بافندگی، خانه‌سازی

بعضی پژوهشگران احتمال داده اند گروه‌هایی از جمعیت‌های انسانی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه قاره هند در دوران پارینه سنگی به‌سوی سرزمین ما مهاجرت کرده‌اند. کهن‌ترین نشانه و آثاری که از حضور انسان در ایران تاکنون کشف شده، مربوط به بستر کشف رود در نزدیکی مشهد در خراسان رضوی است. قدمت ابزارهای سنگی یافت شده در این مکان را حدود ۱ میلیون سال تخمین زده‌اند.

زنان در این تمدن‌ها دارای مقام و منزلت والایی بوده‌اند و به‌طورکلی دارای موقعیت اجتماعی ممتاز و قدرت و نفوذ فراوان بودند در عمده‌ترین کارهای اجتماعی دارای نقش اساسی بودند و نقش‌ها و پیکره‌های برجامانده از دوره ایلامی نشان می‌دهد که زنان در امور اجتماعی و اقتصادی و مراسمات رسمی، سیاسی و دینی حضور چشمگیر داشته‌اند.

محاسن: چنین موقعیتی ایران را به کانون مبادلات فرهنگی، هنری و اقتصادی در جهان باستان تبدیل کرد و موجب شد تا ایرانیان نقش فعال و مؤثری در انتشار و گسترش فرهنگ و تمدن به عهده بگیرند. معایب: به خاطر این موقعیت جغرافیایی، ایران پیاپی در معرض مهاجرت‌ها و هجوم اقوام مختلف و حمله‌های نظامی حکومت‌های خارجی قرار داشت که تأثیر فوق‌العاده‌ای بر زندگی سیاسی، اجتماعی، فکری، فرهنگی و اقتصادی ایرانیان در طول تاریخ گذاشت.

۱۵۰ درست

۱۵۱ درست

۱۵۲ درست

پاسخ سؤال ۱۵۳

۱۵۳ هوخستر

پاسخ سؤال ۱۵۴

۱۵۴ حکومت آریایی

پاسخ سؤال ۱۵۵

۱۵۵ امپراتوری روم یا (کراسوس)

۱۵۶ گزینه ۳

پاسخ تشریحی به ترتیب: پس از مرگ مشکوک کمبوجیه، داریوش یکم که از شاخه دیگر خاندان هخامنشی بود با همراهی تعدادی از سران خاندانهای بزرگ پارسی، گوماته مغ و دیگر شورشیان و مدعیان قدرت را سرکوب کرد و بر تخت شاهی نشست. خشایارشا، پسر و جانشین داریوش، پس از فرونشاندن شورشهای مصر و بابل، به یونان لشکر کشید و آتن را تصرف کرد. هوخستر با حکومت بابل، علیه آشور متحد شد و به حکومت آشوریان پایان داد. اردشیر سوم، پسر و جانشین اردشیر دوم، در ابتدای حکومتش کسانی از خاندان سلطنتی را که احتمال می داد ادعای شاهی کنند به قتل رساند. او پادشاهی جاه طلب و جنگجو بود و مصر را دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشی کرد.

۱۵۷ گزینه ۱

داریوش سوم، آخرین فرمانروای هخامنشی که مدتی پس از قتل اردشیر سوم بر تخت شاهی نشست. خاندان هخامنشی از زمان پادشاهی اردشیر دوم، دچار تفرقه درونی شد. خشایارشا، پسر و جانشین داریوش، پس از فرونشاندن شورشهای مصر و بابل، به یونان لشکر کشید.

غربی و مرکزی - شاهان آشوری

۱۵۹ این اصول و شیوه نه تنها در دوره هخامنشیان، بلکه تا قرن‌ها بعد، همچنان پابرجا بود و زمینه رونق اقتصادی و شکوفایی تمدن ایران را فراهم آورد.

پاسخ سؤالات ۱۶۰ تا ۱۶۳

۱۶۰ یورش و غارتگری‌های پیاپی آشوریان

۱۶۱ برای جلوگیری از غارتگری اعراب

۱۶۲ مادیان هزار دادستان

۱۶۳ پارسایی و عفت

۱۶۴ آستیاک جانشین هوشتره لیاقت و درایت پدر را نداشت و دوران طولانی سلطنت خود را صرف عیاشی کرد. بزرگان و مردم از عملکرد و ناخشنود بودند و بر ضد او با کوروش هخامنشی هم‌دست شدند و سرانجام با فتح هگمتانه به دست کوروش حکومت ماد برافتاد.

پاسخ سؤالات ۱۶۵ تا ۱۶۷

۱۶۵ نادرست

۱۶۶ درست

۱۶۷ درست

پاسخ سؤالات ۱۶۸ تا ۱۶۹

۱۶۸ نادرست - سلوکوس ابتدا شهری را که به نام او سلوکیه نامیده شد و در ساحل غربی رود دجله قرار داشت، به عنوان پایتخت برگزید، اما چند سال بعد، پایتخت خود را به شهر انطاکیه در شمال سوریه منتقل کرد.

۱۶۹ نادرست - در دوران فرمانروایی مهرداد یکم، سلسله اشکانیان از یک حکومت محلی در شرق فلات ایران به پادشاهی قدرتمندی تبدیل شد و در زمان فتوحات مهرداد دوم، وسعت قلمرو اشکانیان را به نهایت خود رساند و پایه‌های قدرت و سلطنت آنان استوار شد

پاسخ سؤالات ۱۷۰ تا ۱۷۱

صورت صحیح موارد:

الف) بنیان‌گذار این سلسله، ارشک، از قبیله پرنی یا اپرنی در شرق ایران بود.
ت) سلوکیان از اوایل تشکیل حکومت خود، با جانشینان اسکندر در مصر، وارد رقابت و درگیری شدند.
ث) سلوکیان اقوام گوناگون را تنها به زور، زیر فرمان خود داشتند.

اشکانیان با استفاده از جنگاوران قبایل شرق ایران که در سوارکاری و تیراندازی با کمان، مهارت فراوان داشتند، سپاه ورزیده‌ای تشکیل دادند.

۱۷۵ جنبش مزدک با هدف برابری مردم در بهره‌مندی از منافع اقتصادی و اجتماعی بود. او اعتقاد داشت مردم باید از امکانات یکسان برخوردار باشند و زمین و دارایی طبقات بالا میان تهیدستان تقسیم شود. سرانجام با هدایت خسرو پسر و جانشین قباد مزدک به مناظره‌ای ساختگی دعوت شد و به همراه تعدادی از هوادارانش به قتل رسید.

۱۷۶ آن‌ها قصد داشتند با ایجاد شهرهای جدید و کوچاندن یونانیان به این شهرها، فرهنگ یونانی را در ایران و دیگر متصرفات اسکندر در آسیا رواج دهند. این شهرها بر اساس معماری یونانی برپا شده بودند و ساکنان آن‌ها وظیفه داشتند از وقوع شورش‌های احتمالی و هجوم طوایف کوچ‌رو جلوگیری کنند. از سوی دیگر، این شهرها زمینه گسترش فعالیت‌های تجاری با سرزمین‌های دور و نزدیک را فراهم می‌آوردند.

- ۱۷۷
- ۱- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان؛
 - ۲- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش‌های سیاسی؛
 - ۳- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود نابرابری‌های اجتماعی، اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب؛
 - ۴- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه‌های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین‌های حاصلخیز آسورستان (بین‌النهرین)؛
 - ۵- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پرستش خدای یگانه و برابری و برادری فرامی‌خواند؛
 - ۶- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان

پاسخ سؤالات ۱۷۸ تا ۱۷۹

۱۸۰ نیزه

گزینه ۳

خسروانوشیروان با استفاده از نیروی دریایی، یمن را از اشغال حبشیان درآورد.

گزینه ۲

مسئول بازرسی و مأموران تحت فرمان پادشاه، به چشم و گوش شاه معروف بودند. آنان به طور منظم به بخش‌های مختلف قلمرو سر می‌کشیدند تا اطمینان پیدا کنند که صاحب‌منصبان حکومتی وظایف خود را به درستی انجام می‌دهند و اوضاع کشور بسامان است.

از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر اقدام به توسعه و تقویت تشکیلات اداری (دیوان‌سالاری) منسجم و منظمی کردند.

قضاوت رسمی، بیشتر بر عهده روحانیون زرتشتی بود و نیز قضاتی که از سوی شاه و یا حاکمان مناطق مختلف منصوب می‌شدند.

به عنوان چشم و گوش شاه

حکومت اشکانی به شکل غیرمتمرکز اداره می‌شد و اداره برخی از سرزمین‌ها و مناطق کشور به صورت موروثی در اختیار پادشاهان کوچک و حاکمان محلی بود که تا حدودی در اداره قلمرو خویش استقلال داشتند. آنان دارای سپاه بودند و حتی به نام خود سکه ضرب می‌کردند. این گروه از پادشاهان و حاکمان محلی برای نشان دادن اطاعت و وفاداری خویش به حکومت اشکانی، علاوه بر پرداخت باج و خراج سالانه، به هنگام جنگ، سپاه خود را در اختیار اشکانیان قرار می‌دادند. شیوه غیرمتمرکز اداره حکومت اشکانیان، شیوه حکومت ملوک طوایفی نامیده شده است.

در رأس تشکیلات سیاسی و اداری هخامنشیان، پادشاه قرار داشت که از اختیارات فراوانی در اداره امور کشور برخوردار بود. پادشاهان هخامنشی، به ویژه داریوش یکم، ادعا می‌کردند که به خواست اهورامزدا به مقام پادشاهی دست یافته‌اند و به یاری او بر کشور فرمان می‌رانند. این ادعا به نوعی به حکومت آنان جنبه دینی می‌داد و مردم را تشویق و ترغیب به فرمانبرداری از آنان می‌کرد.

پاسخ سؤالات ۱۸۸ تا ۱۸۹

۱۸۸ درست

۱۸۹ نادرست

پاسخ سؤالات ۱۹۰ تا ۱۹۲

۱۹۰ پارسایی - عفت

نونه‌فیل

۱۹۱ مادر - کدبانوی

۱۹۲ اتحاد - انسجام

پاسخ سؤالات ۱۹۳ تا ۱۹۵

۱۹۳ جشن‌ها پیوند تنگاتنگی با باورهای دینی و زندگی سیاسی، اجتماعی و اقتصادی مردم ایران، به‌ویژه فعالیت‌های کشاورزی داشتند.

۱۹۴ زیرا آنان اعتقاد داشتند که نفوذ و قدرت خدایانشان محدود به ناحیه و شهر خاصی نیست، بلکه تمام قلمرو گیتی را دربرمی‌گیرد.

۱۹۵ ۱- تأثیرپذیری از دستاوردهای هنری اقوام و ملت‌های تابع آن حکومت؛ ۲- درباری بودن آن؛ ۳- طبیعت‌گرایی و استفاده از عناصر طبیعی.

۱۹۶ گزینه ۳

خانواده، هسته اصلی جامعه آریایی نخستین به شمار می‌رود.

۱۹۷ گزینه ۲

گاهنبارها عبارت بودند از: شش جشن که به شکرانه آفریده‌شدن عناصر خلقت: آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد. جشن نوروز از کهن‌ترین جشن‌های ایرانی است که به جمشید، نخستین پادشاه افسانه‌ای ایران نسبت داده می‌شود.

۱۹۸ گزینه ۱

هرم مشخص‌شده اشکانیان را نشان می‌دهد.
شامل: حاکم (نجبای اول - نجبای دوم) - توده مردم

پاسخ سؤال ۱۹۹

۱۹۹ ۱- تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری دیوانی به وجود آوردند. از این رو، قشر جدیدی به نام دبیران در این دور به طبقه حاکم افزوده شدند.

۲- رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود.

پاسخ سؤال ۲۰۰

۲۰۰ شباهت: در هر دو سلسله شاه در رأس و توده مردم در قاعده و پایین‌ترین مرتبه اجتماعی بود.
تفاوت: در هرم هخامنشیان همه نجبا یکسان تلقی می‌شدند، اما در هرم اشکانیان نجبا به دو بخش درجه اول و دوم تقسیم می‌شدند.

۲۰۱

نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت و تثبیت شد. عامل نخست، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. از این رو، گروه جدیدی به نام دبیران در این دوره به طبقه حاکم افزوده شد. عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ و اختیارات موبدان بود.

۲۰۲

گاهنبارها عبارت بودند از: شش جشن که به شکرانه آفریده شدن عناصر اصلی خلقت (آسمان، آب، زمین، گیاه، جانوران و انسان)، در شش وقت معین از ماه‌های سال برگزار می‌شد. جشن نوروز از کهن‌ترین جشن‌های ایرانی است که به جمشید، نخستین پادشاه افسانه‌ای ایران نسبت داده می‌شود. ایرانیان و ملت‌های هم‌فرهنگ با آنان، همچنان نوروز را گرمی داشته و با آداب و رسوم ویژه‌ای جشن می‌گیرند.

۲۰۳

مطالب و گزارش‌هایی وجود دارد که دلالت بر حقوق اجتماعی و اقتصادی زنان در آن دوران می‌کند؛ از جمله اینکه زن حق مالکیت و فعالیت اقتصادی داشت و می‌توانست درآمد کسب کند و در اموال همسر خود شریک باشد، همچنین زن می‌توانست در دادگاه، برای دریافت حقوق خود، اقامه دعوا کند.

۲۰۴

اشراف و بزرگان نسب و خون خود را برتر از نسب و خون مردم عادی می‌دانستند و برخورداری از امتیازات ویژه را حق خویش می‌شمردند. حکومت ساسانی، طبقات و گروه‌های اجتماعی را به شدت زیر نظر داشت. در چنین جامعه‌ای، تحرک اجتماعی و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر، ممنوع و یا دست کم، بسیار دشوار بود.

۲۰۵

در این تقسیم‌بندی، افراد جامعه به سه گروه روحانیون، جنگاوران، کشاورزان و شبانان تقسیم شده بودند. وجود گروه‌های سه‌گانه آریایی در آغاز معرف نوعی تقسیم کار و دسته‌بندی حرفه‌ای بوده و هیچ گروه بر گروه دیگر، برتری و امتیاز خاصی نداشته است.

پاسخ سؤالات ۲۰۶ تا ۲۱۳

۲۰۶

نادرست - شاهان هخامنشی به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند.

۲۰۷

نادرست - واستریوشان سالار علاوه بر عهده‌دار بودن مسئولیت گردآوری مالیات‌های بخش کشاورزی، برای توسعه و ترویج آبادانی و کشت و کار نیز کوشش می‌کرد.

۲۰۸

نادرست - طغیان رودخانه‌های دجله و فرات و خراب شدن آب‌بندها و سدها در اواخر دوره ساسانیان، یکی از عوامل ضعف و انحطاط آنان شد و ضربه سنگینی بر اقتصاد آنان وارد آورد.

۲۰۹

صحیح

۲۱۰

نادرست - در دوره هخامنشی فنون و مهارت‌های جاده‌سازی پیشرفت کرد.

۲۱۱

نادرست - راه‌ها در عصر باستان علاوه بر آنکه امکان جابه‌جایی کالاها و مسافران را فراهم می‌آوردند، در انتقال اندیشه‌ها و فرهنگ‌ها نیز نقش مهمی داشتند.

۲۱۲

نادرست - داریوش سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سراسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت.

۲۱۳

نادرست - درواقع اقتدار و استواری حکومت‌ها بستگی به منابع مالی و موجودی خزانه آن‌ها داشت.

۲۱۴ دریک

۲۱۵ بلاش یکم

۲۱۶ موبدان

۲۱۷ قنات

۲۱۸ واستریوشان سالار

۲۱۹ اسکیلاکس

۲۲۰ اندیشه‌ها - فرهنگ‌ها

۲۲۱ در نتیجه تماس و همزیستی با بومیان ایران و همسایگان خود در بین‌النهرین

۲۲۲ جو، گندم، برنج، میوه و سبزی

۲۲۳ گزینه ۱

بنادر خلیج فارس و نیز بنادر سواحل شرقی دریای مدیترانه از مراکز اصلی تجارت دریایی آن دوره محسوب می‌شدند.

۲۲۴ گزینه ۳

داریوش سکه‌هایی با وزن و عیار مشخص ضرب کرد که در سرتاسر قلمرو هخامنشیان و حتی فراتر از آن اعتبار داشت. سکه طلای داریوش موسوم به دریک شهرت فراوان داشت.

۲۲۵ گزینه ۱

در دوران هخامنشیان دریانوردی و حمل‌ونقل دریایی به‌طور چشمگیری رونق یافت.

۲۲۶

آنان به منظور تشویق به کشاورزی افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل از پرداخت مالیات معاف می‌کردند. از دیگر اقدام‌های مهم هخامنشیان برای توسعه کشاورزی، کندن قنات، احداث بند سد بر روی رودها حفر نهرهای انتقال آب در سرتاسر قلمرو خود بود.

۲۲۷

یکی از عوامل مهم این رونق، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن، گشایش جاده معروف ابریشم بود. ایران در آن دوره به عنوان واسطه تجاری بزرگ، میان چین و هند از یک سو و اروپا از سوی دیگر عمل می‌کرد. در زمان اشکانیان، ابریشم چین و ادویه هندوستان مشتریان زیادی در قلمرو روم داشت؛ بنابراین، درآمد هنگفتی از حقوق گمرکی، عوارض حمل‌ونقل و راهداری، نصیب حکومت اشکانی می‌شد.

۲۲۸

انواع مالیات‌ها، شامل مالیات کشاورزی و دام، مالیات پیشه‌وران و مالیات سرانه، عوارض گمرکی، حمل‌ونقل و راهداری و حق بهره‌برداری از معادن و جنگل‌ها.

۲۲۹

آنان به منظور تشویق به کشاورزی، افرادی را که زمین‌های بایر را آباد می‌کردند تا پنج نسل، از پرداخت مالیات معاف می‌کردند. از دیگر اقدام‌های مهم هخامنشیان برای توسعه کشاورزی، کندن قنات، احداث بند و سد بر روی رودها و حفر نهرهای انتقال آب در سرتاسر قلمرو خود بود.

۲۳۰

یکی دیگر از اقدامات مهم و مدبرانه داریوش در زمینه توسعه راه‌های دریایی، اتصال دریای سرخ به رود نیل بود. او هنگام سفر به مصر دستور داد با حفر آبراهه‌ای (کانالی)، دریای سرخ به رود نیل متصل شود تا امکان تردد کشتی‌ها میان این رود و دریا فراهم آید.

پاسخ سؤالات ۲۳۱ تا ۲۳۵

۲۳۱

نادرست - اقوام آریایی برخلاف مردمان ایلام، بین‌النهرین، یونان و ... برای خدایان خویش معابد باشکوه نمی‌ساختند.

۲۳۲

صحیح

۲۳۳

نادرست - اوستا تا قرن‌ها به صورت شفاهی و سینه‌به‌سینه نقل می‌شده است تا آنکه در زمان شاپور دوم ساسانی به خط و زبان اوستایی نگارش یافت.

۲۳۴

نادرست - اشکانیان نیز همانند هخامنشیان، حامی سیاست آزادی دینی بودند.

۲۳۵

نادرست - مبلغان بودایی در سرزمین‌های شرقی حکومت اشکانی به تبلیغ اندیشه و آموزه‌های بودا می‌پرداختند.

پاسخ سؤالات ۲۳۶ تا ۲۳۹

۲۳۶

مینوی نیک و بد

۲۳۷

بلاش یکم

۲۳۸

هخامنشیان

پاسخ سؤالات ۲۴۰ تا ۲۴۱

۲۴۰ اهورا - امرتا - یغ

۲۴۱ قلمرو رم در آسیای صغیر

۲۴۲ گزینه ۱

موبدان به شدت با آئین مانوی مخالف بودند و مانی و پیروانش برای تفهیم مطالب از نقاشی استفاده می کردند.

۲۴۳ گزینه ۳

در زمان بهرام یکم مانی زندانی و اندکی بعد اعدام شد.

۲۴۴ ایلامیان به خدایان متعددی اعتقاد داشتند و از آنان برای پیشرفت کار خود کمک می خواستند.

به عقیده مردمان ایلام قدیم، خدایان دارای نیرویی ماوراء طبیعی بودند که آنان را بر هر کاری توانا می ساخت. از جمله محبوبترین خدایان ایلامی، اینشوشیناک به معنی خدای شهر شوش بود.

۲۴۵ بر اساس سنگ نوشته می توان گفت هخامنشیان به آیین زرتشتی اعتقاد داشتند زیرا هر دو شاه هخامنشی دستاوردهای خود و آفریننده همه چیز را اهورامزدا می دانند. در کنار آن اردشیر از میترا و آناهیتا نیز در کنار اهورامزدا نام برده است که این دو ایزد و ایزدبانو متعلق به باور ابتدایی آریایی ها هستند در ستایش نور و آب (شاید باتوجه به تعالیم زرتشت در اهمیت آب و نور هخامنشیان بعضی از باورهای کهن گذشته را همچنان با خود داشته اند).

۲۴۶ مانی عقیده داشت که او و پیامبران پیش از وی، آمده اند تا روح را که از دنیای نور است، از جهان مادی و تاریکی برهانند و انسان را به رستگاری برسانند.

۲۴۷ چراکه حکومت ساسانی، این دین را دین رسمی ایران اعلام کرد. با این اقدام، دین و سیاست به هم گره خوردند. از یک سو، پادشاهان ساسانی به پشتیبانی کامل از دین رسمی پرداختند و از سوی دیگر روحانیان زرتشتی، قدرت و حاکمیت پادشاهان ساسانی را تأیید کردند.

۲۴۸ تحولات دینی این عصر، از جمله پیشرفت دین مسیح در قلمرو ساسانی و در گرفتن مباحثات اعتقادی میان پیروان ادیان مختلف، موجب شد موبدان برای اینکه در مقام بحث و جدل، سند و مدرک در اختیار داشته باشند، اقدام به مکتوب کردن اوستای شفاهی کنند؛ هر چند همچنان به نقل شفاهی آن رغبت بیشتری داشتند.

پاسخ سؤالات ۲۴۹ تا ۲۵۲

۲۴۹ نادرست - پس از استقرار تدریجی آریایی ها در ایران، زبان ها و گویش های گوناگونی که شباهت های بسیاری به یکدیگر داشتند و زبان شناسان آن ها را زبان های ایرانی می نامند، متداول شد.

۲۵۰ نادرست - اوستایی، زبانی بوده که مردمان بخشی از نواحی شرقی ایران به آن سخن می‌گفته‌اند.

۲۵۱ نادرست - زبان پارسی یا پهلوی اشکانی، در مناطق شمال و شمال شرق ایران متداول بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانیان به شمار می‌رفت.

۲۵۲ صحیح

پاسخ سؤالات ۲۵۳ تا ۲۵۵

۲۵۳ جنوب‌غربی

۲۵۴ خط میخی

۲۵۵ موبدان

۲۵۶ گزینه ۲

در ایران باستان، کودکان تا پنج یا هفت سالگی در درون خانواده، پرورش می‌یافتند و مادران نقش مهمی در آشنایی فرزندان خود با آداب و رسوم خانوادگی، اجتماعی، دینی و میهنی و آموختن راه و رسم پسندیده زندگی به آنان داشتند.

۲۵۷ گزینه ۲

در زمان فرمانروایی خسروانشیروان مبادلات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجه آن جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.

۲۵۸ گزینه ۳

فرزندان توده مردم از قبیل کشاورزان، پیشه‌وران و صنعتگران به‌طور معمول حرفه پدران خود را می‌آموختند.

پاسخ سؤال ۲۵۹

۲۵۹ از شمال به دریای طبرستان و دریاچه اورال و از غرب به جلگه بین‌النهرین

پاسخ سؤال ۲۶۰

۲۶۰ زبان‌های ایرانی

این حق در این دوره برای همگان وجود نداشت و تنها فرزندان خاندان شاهی، درباریان، اشراف و موبدان می‌توانستند به مدرسه بروند و تحصیل کنند، اما برای فرزندان توده مردم از قبیل کشاورزان، پیشه‌وران و صنعت‌گران، این امکان فراهم نبود که در مدارس و آموزشگاه‌های آن دوره درس بخوانند. اینان به طور عموم، حرفه پدران خود را می‌آموختند. شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد برخی گروه‌های اجتماعی مانند پیشه‌وران و بازرگانان در ایران باستان، مخصوصاً در دوره ساسانیان، تلاش می‌کردند تا فرزندانشان بتوانند در مدرسه تحصیل کنند.

یکی از برجسته‌ترین مراکز علمی جهان باستان، دانشگاهی بود که در عصر ساسانی در شهر جندی‌شاپور (گندی شاپور) پدید آمد. در دانشگاه جندی‌شاپور، دانش‌های مختلفی مانند پزشکی، فلسفه، نجوم و الهیات تدریس می‌شد، اما پزشکی بیش از سایر رشته‌ها رونق و پیشرفت داشت و پزشکانی از ایران، هند و یونان در آنجا مشغول به کار بودند. دانشگاه جندی‌شاپور تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.

در زمان حکومت اشکانی، نقل داستان‌های ملی و پهلوانی، رواج فراوان یافت و شاعران و موسیقی‌دانان دوره‌گردی که به گوسان‌ها معروف بودند، با شور و هیجان بسیار، این داستان‌ها را از حفظ برای مردم می‌خواندند. در حقیقت، این گوسان‌ها بودند که داستان‌های ملی و پهلوانی را سینه به سینه به نسل‌های بعدی منتقل کردند.

از قدیمی‌ترین زمان تا پایان هخامنشیان زبان اوستایی و فارسی باستان

قسمتی از برنامه‌های آموزشی و مواد درسی مدارس و آموزشگاه‌ها از قبیل آموختن اصول دین زرتشتی، فراگیری آداب و رسوم دینی و میهنی و مختصری خواندن و نوشتن، همگانی بود. علاوه بر آن، برای گروه‌های مختلف، آموزش‌های ویژه‌ای وجود داشت؛ مثلاً شاهزادگان و فرزندان صاحب‌منصبان سیاسی و نظامی، به فراگیری دانش‌های سیاسی، کشورداری، فنون رزمی و گاهی زبان‌های خارجی می‌پرداختند؛ فرزندان موبدان، تعلیمات دینی و اوستایی را آموزش می‌دیدند و فرزندان دبیران نیز خط، زبان، ادبیات و حساب را می‌آموختند.

برخی از داستان‌های شاهنامه مانند داستان بیژن و منیژه ریشه اشکانی دارند.

پاسخ سؤالات ۲۶۷ تا ۲۶۸

فلزکاری - سفالگری

داریوش یکم

گزینه ۱

از جمله ویژگی‌های برجسته معماری دوره ساسانیان کاربرد وسیع گنبد، ایوان و طاق در ساخت بناها به‌ویژه کاخ‌ها بود.

گزینه ۲

از آثار برجسته معماری دوران اشکانیان می‌توان به بقایای شهر نسا، صدروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.

کاخ آپادانا در شهر شوش به دستور داریوش یکم ساخته شد.

۲۷۲

از پارچه‌ها و دیگر بافته‌های عصر هخامنشی به جز قالی پازیریک چیزی باقی نمانده، اما جامه‌های پرنقش‌ونگار و تزیین‌شده پادشاه و سپاهیان در نقش برجسته‌ها، نشان می‌دهد که هنر بافندگی در اوج قرار داشته است. بیشک، تالارهای بزرگ کاخ‌های پادشاهان در شوش و تخت‌جمشید با قالی‌ها و منسوجات نفیس و مرغوبی، مفروش بوده است.

۲۷۳

ساخت بناهای طاق‌دار، گنبدی و دارای ایوان ویژگی مشترک معماری هر دو دوره است؛ اشکانیان در هنر گچ‌بری و نقاشی دیواری و ساسانیان در تزیینات داخلی کاخ‌ها و بناها دارای مهارت بودند.

۲۷۴

پیکره پادشاه و ملازمان او به هنگام پیروزی بر دشمنان و یا بار عام، پیکره حیوانات واقعی و افسانه‌ای و همچنین نمادها و نشانه‌های دینی بود.

۲۷۵

آثار برجسته معماری دوران اشکانیان می‌توان به بقایای شهر نسا، صد دروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.